

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 14ης Δεκεμβρίου 2005*

Στην υπόθεση Τ-369/03,

Arizona Chemical BV, με έδρα το Huizen (Κάτω Χώρες),

Eastman Belgium BVBA, με έδρα το Kallo (Βέλγιο),

Resinall Europe BVBA, με έδρα την Bruges (Βέλγιο),

Cray Valley Iberica, SA, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

εκπροσωπούμενες από τους C. Mereu και K. Van Maldegem, avocats,

προσφεύγουσες-ενάγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον X. Lewis
και την F. Simonetti, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής-εναγομένης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

υποστηριζόμενης από τη

Δημοκρατία της Φινλανδίας, εκπροσωπούμενη από τους T. Rynnä και A. Guimaraes-Purokoski, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο, αφενός, προσφυγή περί ακυρώσεως πράξεως της Επιτροπής με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση των προσφευγουσών περί αποσύρσεως της ουσίας της αποκαλούμενης κολοφώνιο από τον κατάλογο των επικίνδυνων ουσιών που περιλαμβάνεται στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548/EOK του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 34), και, αφετέρου, αγωγή για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, πρόεδρο, J. Azizi και E. Cremona, δικαστές,
γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Νομικό πλαίσιο

1. Σχετικές διατάξεις της Συνθήκης EK

1 Το άρθρο 95 ΕΚ έχει ως εξής:

«1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 94 και εκτός αν ορίζει άλλως η παρούσα Συνθήκη, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις για την πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 14. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει τα μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

[...]

3. Η Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία των καταναλωτών, λαμβάνει ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, λαμβάνοντας

ιδίως υπόψη όσες νέες εξελίξεις βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επιδιώκουν επίσης την επίτευξη αυτού του στόχου.

[...]»

2. *Tαξινόμηση επικίνδυνων ουσιών*

- 2 Η οδηγία 67/548/EOK του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 34), όπως τροποποιήθηκε μεταξύ άλλων με την οδηγία 92/32/EOK του Συμβουλίου, της 30ής Απριλίου 1992 (ΕΕ L 154, σ. 1), θέτει τους κανόνες για την εμπορία ορισμένων «ουσιών», οι οποίες ορίζονται ως τα «χημικά στοιχεία και οι ενώσεις τους σε φυσική κατάσταση ή όπως παράγονται από οποιαδήποτε παραγωγική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων όλων των προσθέτων που απαιτούνται για τη σταθερότητα του προϊόντος και όλων των προσμείξεων που δημιουργούνται κατά τη διαδικασία αυτή, εκτός από οποιονδήποτε διαλύτη που μπορεί να διαχωριστεί χωρίς να θίξει τη σταθερότητα της ουσίας ούτε να τροποποιήσει τη σύνθεσή της».
- 3 Μετά την έκδοσή της, η οδηγία 67/548 τροποποιήθηκε επανειλημμένως, για τελευταία δε φορά, με τον κανονισμό (ΕΚ) 807/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, περί προσαρμογής προς την απόφαση 1999/468/EK των διατάξεων των σχετικών με τις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή στην άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της, οι οποίες προβλέπονται από πράξεις του Συμβουλίου που εκδόθηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία διαβούλευσης (ομοφωνία) (ΕΕ L 122, σ. 36), καθώς και με την οδηγία 2004/73/EK της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προσαρμογή στην τεχνολογική πρόοδο, για εικοστή ένατη φορά, της οδηγίας 67/548 (ΕΕ L 152, σ. 1).

- 4 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 67/548, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί (στο εξής: οδηγία 67/548), ορίζει ότι οι ουσίες ταξινομούνται, ανάλογα με τις εγγενείς τους ιδιότητες, στις κατηγορίες του άρθρου 2, παράγραφος 2.
- 5 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, «“επικίνδυνες”, υπό την έννοια της παρούσας οδηγίας, είναι οι ουσίες και τα παρασκευάσματα [που χαρακτηρίζονται ως]:

[...]

- κ) ευαισθητοποιητικές: ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, εισπνεόμενα, καταπινόμενα ή απορροφούμενα μέσω του δέρματος, μπορούν να προκαλέσουν αντίδραση του οργανισμού (υπερευαισθητοποίηση) τέτοια ώστε, με περαιτέρω έκθεση σε αυτή την ουσία ή το παρασκεύασμα, να προκαλούνται χαρακτηριστικές επιβλαβείς αντιδράσεις·
- λ) καρκινογόνες: ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, εισπνεόμενα, καταπινόμενα ή απορροφούμενα μέσω του δέρματος, μπορούν να προκαλέσουν καρκίνο ή να αυξήσουν τη συχνότητα του·
- μ) μεταλλαξιογόνες: ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, εισπνεόμενα, καταπινόμενα ή απορροφούμενα μέσω του δέρματος, μπορούν να προκαλέσουν κληρονομικά γενετικά ελαττώματα ή να αυξήσουν τη συχνότητα τους·
- ν) τοξικές για την αναπαραγωγή: ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, εισπνεόμενα, καταπινόμενα ή απορροφούμενα μέσω του δέρματος, μπορούν να προκαλέσουν ή να αυξήσουν τη συχνότητα μη κληρονομικών επιβλαβών φαινομένων στους απογόνους ή να επιδράσουν δυσμενώς στις αναπαραγωγικές λειτουργίες ή δυνατότητες των δύο φύλων·

[...]»

- 6 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, ορίζει ότι «[ο]ι γενικές αρχές ταξινόμησης και επισήμανσης των ουσιών και παρασκευασμάτων εφαρμόζονται σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος VI, εκτός αν, σε ειδικές οδηγίες, προβλέπονται αντίθετες απαιτήσεις σχετικά με τα επικίνδυνα παρασκευάσματα».
- 7 Το άρθρο 4, παράγραφος 3, προβλέπει τα εξής:

«Το παράρτημα I περιέχει τον κατάλογο των ουσιών [που έχουν ταξινομηθεί] σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 μαζί με την εναρμονισμένη τους ταξινόμηση και επισήμανση. Η απόφαση για την καταχώριση μιας ουσίας στο παράρτημα I μαζί με την εναρμονισμένη της ταξινόμηση και επισήμανση λαμβάνεται με τη διαδικασία του άρθρου 29.»

- 8 Η ταξινόμηση μιας ουσίας ως «επικίνδυνης» επιβάλλει, ως προϋπόθεση για την εμπορία της, να επικολλάται στη συσκευασία της κατάλληλη ετικέτα περιλαμβάνουσα μεταξύ άλλων τα σύμβολα κινδύνου, τις τυποποιημένες φράσεις με τις οποίες υποδηλώνονται οι ιδιαίτεροι κίνδυνοι τους οποίους συνεπάγεται η χρήση της ουσίας (φράσεις R), καθώς και τις τυποποιημένες φράσεις για τις οδηγίες ασφαλούς χρήσεως της ουσίας (φράσεις S). Όσον αφορά, ειδικότερα, τις φράσεις R, το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 67/548 ορίζει τα εξής:

«Κάθε συσκευασία πρέπει να φέρει ευανάγνωστα και ανεξίτηλα τις ακόλουθες ενδείξεις:

[...]

- δ) τις τυποποιημένες φράσεις με τις οποίες υποδηλώνονται οι ιδιαίτεροι κίνδυνοι τους οποίους συνεπάγεται η χρήση της ουσίας (φράσεις R). Το περιεχόμενο των

φράσεων R πρέπει να συμφωνεί προς τις ενδείξεις του παραρτήματος III. Οι φράσεις R που πρέπει να χρησιμοποιούνται για κάθε ουσία αναφέρονται στο παράρτημα I [...].»

- 9 Το παράρτημα VI, σημείο 1.1, της οδηγίας 67/548 ορίζει τα εξής:

«Σκοπός της ταξινόμησης είναι ο προσδιορισμός όλων των φυσικοχημικών, τοξικολογικών και οικοτοξικολογικών ιδιοτήτων των ουσιών και των παρασκευασμάτων οι οποίες είναι δυνατόν να προκαλέσουν κινδύνους κατά το συνήθι χειρισμό και τη χρήση τους. Μετά τον προσδιορισμό των τυχόν επικίνδυνων ιδιοτήτων, η ουσία ή το παρασκεύασμα πρέπει να επισημανθεί, σύμφωνα με μια αποδεκτή διαδικασία, ώστε να υποδηλώνονται ο κίνδυνος ή οι κίνδυνοι με σκοπό την προστασία των χρηστών, του ευρέος κοινού, και του περιβάλλοντος.»

- 10 Το παράρτημα VI, σημείο 1.7.2, τρίτο εδάφιο, έχει ως εξής:

«Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 6, όταν έχει εφαρμοστεί η ανωτέρω διαδικασία και εκφράζονται ανησυχίες για πιθανές ασυνέπειες, μπορεί να υποβληθεί πρόταση για την καταχώριση της προσωρινής ταξινόμησης στο παράρτημα I. Η πρόταση θα πρέπει να υποβάλλεται σε ένα από τα κράτη μέλη και να συνοδεύεται από κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα (βλ., επίσης, σημείο 4.1).»

- 11 Το παράρτημα VI, σημείο 4.1.2, προβλέπει τα εξής:

«Εάν ένας παρασκευαστής, διανομέας ή εισαγωγέας διαθέτει πληροφορίες που δείχνουν ότι μια ουσία θα πρέπει να ταξινομηθεί και να επισημανθεί σύμφωνα με τα

κριτήρια που δίδονται στα σημεία 4.2.1, 4.2.2 ή 4.2.3 θα επισημαίνει προσωρινά την ουσία σύμφωνα με αυτά τα κριτήρια, με βάση την αξιολόγηση των στοιχείων από ένα αρμόδιο άτομο.»

¹² Κατά το σημείο 4.1.3, «[ο] παρασκευαστής, διανομέας ή εισαγωγέας υποβάλλει, το ταχύτερο δυνατό, έγγραφο που συνοψίζει όλες τις σχετικές πληροφορίες σε ένα κράτος μέλος στο οποίο η ουσία έχει κυκλοφορήσει στην αγορά [...].»

¹³ Στο σημείο 4.1.4 διευκρινίζονται τα εξής:

«Επιπλέον, ο παρασκευαστής, διανομέας ή εισαγωγέας, που διαθέτει νέα σχετικά δεδομένα για την ταξινόμηση και επισήμανση μιας ουσίας σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στα σημεία 4.2.1, 4.2.2 ή 4.2.3 πρέπει να υποβάλλει τα δεδομένα αυτά, το ταχύτερο δυνατό, σε ένα κράτος μέλος στο οποίο η ουσία έχει κυκλοφορήσει στην αγορά.»

¹⁴ Το σημείο 4.1.5 έχει ως εξής:

«Για να επιτευχθεί το ταχύτερο δυνατό εναρμονισμένη ταξινόμηση στην Κοινότητα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 28 της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη τα οποία διαθέτουν πληροφορίες που δικαιολογούν την ταξινόμηση μιας ουσίας σε μία από αυτές τις κατηγορίες, είτε έχουν υποβληθεί από τον παρασκευαστή είτε όχι, πρέπει να διαβιβάζουν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατό, τις πληροφορίες αυτές μαζί με προτάσεις για ταξινόμηση και επισήμανση.

Η Επιτροπή θα διαβιβάζει προς τα άλλα κράτη μέλη τις προτάσεις που λαμβάνει για ταξινόμηση και επισήμανση. Οποιοδήποτε κράτος μέλος μπορεί να απευθύνεται στην Επιτροπή για να λάβει γνώση των πληροφοριών που υποβλήθηκαν.

[...]»

- ¹⁵ Τα σημεία 4.2.1 «Καρκινογόνες ουσίες», 4.2.2 «Μεταλλαξιγόνες ουσίες» και 4.2.3 «Τοξικές ουσίες για την αναπαραγωγή» του παραρτήματος VI προσδιορίζουν τα ζημιογόνα συστατικά των διαλαμβανομένων επικίνδυνων ουσιών, υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχεία λ' έως ν', και τα κατανέμουν σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό της αποδεδειγμένης ή εικαζόμενης επικινδυνότητάς τους.
- ¹⁶ Τέλος, το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 67/548 επιβάλλει στους επιχειρηματίες που έχουν ήδη γνωστοποιήσει μια ουσία υποχρεώσεις μεταγενέστερης ενημερώσεως των αρμόδιων εθνικών αρχών. Το άρθρο 14, παράγραφος 2, ζητεί από τους εισαγωγείς να μεριμνούν ώστε να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις από τους εγκατεστημένους εκτός Κοινότητας παρασκευαστές και τους αποκλειστικούς τους αντιπροσώπους που έχουν εισαγάγει και γνωστοποιήσει την επίδικη ουσία σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ'.

3. Προσαρμογή της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο

- ¹⁷ Το άρθρο 28 της οδηγίας 67/548 έχει ως εξής:

«Οι απαραίτητες τροποποιήσεις για την προσαρμογή των παραρτημάτων στην τεχνολογική πρόοδο θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 29.»

- 18 Στην πράξη, οσάκις η Επιτροπή επεξεργάζεται ένα πρώτο σχέδιο μέτρων προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο, συμβουλεύεται την ομάδα εργασίας για την ταξινόμηση και την επισήμανση (στο εξής: ομάδα εργασίας). Η ομάδα αυτή αποτελείται από ειδικούς στην τοξικολογία και την ταξινόμηση, τους οποίους ορίζουν τα κράτη μέλη, από εκπροσώπους της χημικής βιομηχανίας καθώς και από εκπροσώπους του βιομηχανικού κλάδου που ενδιαφέρεται ειδικότερα για τα οικεία προϊόντα. Μετά από διαβούλευση με την ομάδα εργασίας, η Επιτροπή υποβάλλει το σχέδιο μέτρων στη συσταθείσα από το άρθρο 29 της οδηγίας 67/548 επιτροπή (στο εξής: κανονιστική επιτροπή).
- 19 Το άρθρο 29 της οδηγίας 67/548, όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό 807/2003, έχει ως εξής:

«1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή.

2. Όταν γίνεται αναφορά στο παρόν άρθρο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/EK.

Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 6, της απόφασης 1999/468/EK ορίζεται σε τρεις μήνες.»

- 20 Το άρθρο 5 της αποφάσεως 1999/468/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ L 184, σ. 23), ορίζει, υπό τον τίτλο «Διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής», τα εξής:

«1. Η Επιτροπή επικουρείται από κανονιστική επιτροπή την οποία αποτελούν αντιπρόσωποι των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της επί του σχεδίου αυτού εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με το επείγον του θέματος. Η γνώμη δίδεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 205, παράγραφος 2, [ΕΚ] στην περίπτωση αποφάσεων τις οποίες καλείται να εγκρίνει το Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής. Οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών στην επιτροπή σταθμίζονται με τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο εκείνο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

3. Η Επιτροπή, με την επιφύλαξη του άρθρου 8, εγκρίνει τα σχεδιαζόμενα μέτρα εφόσον αυτά είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

4. Εάν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει αμελλητί στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα ληπτέα μέτρα και ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

5. Εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κρίνει ότι πρόταση που υποβλήθηκε από την Επιτροπή δυνάμει βασικής πράξης η οποία έχει εγκριθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 251 [ΕΚ] υπερβαίνει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από αυτή τη βασική πράξη, γνωστοποιεί τη θέση του στο Συμβούλιο.

6. Κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση αυτή, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία για την πρόταση εντός προθεσμίας που ορίζεται σε κάθε βασική πράξη και η οποία ουδέποτε υπερβαίνει τους τρεις μήνες από την ημερομηνία υποβολής στο Συμβούλιο.

Εάν, εντός αυτής της προθεσμίας, το Συμβούλιο δηλώσει με ειδική πλειοψηφία ότι διαφωνεί με την πρόταση, η Επιτροπή την επανεξετάζει και μπορεί να υποβάλει στο Συμβούλιο τροποποιημένη πρόταση, να υποβάλει εκ νέου την πρότασή της ή να υποβάλει νομοθετική πρόταση με βάση τη Συνθήκη.

Εάν, κατά τη λήξη της προθεσμίας, το Συμβούλιο δεν έχει εγκρίνει την προτεινόμενη εκτελεστική πράξη ή δεν έχει εκδηλώσει τη διαφωνία του με τα προτεινόμενα εκτελεστικά μέτρα, η προτεινόμενη εκτελεστική πράξη εγκρίνεται από την Επιτροπή.»

- 21 Η οδηγία 67/548 δεν περιέχει ειδικές διατάξεις όσον αφορά τον αποχαρακτηρισμό μιας ουσίας που δεν πληροί πλέον τα σχετικά κριτήρια επικινδυνότητας. Εντούτοις, το άρθρο 5, παράγραφος 2, της οδηγίας 67/548 που αφορά τις «Υποχρεώσεις των κρατών μελών» προβλέπει ότι ορισμένα αναγκαία μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη «εφαρμόζονται μέχρι της εγγραφής της ουσίας στο παράρτημα I ή μέχρις ότου ληφθεί απόφαση περί μη εγγραφής σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 29.»

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 22 Οι προσφεύγουσες-ενάγουσες (στο εξής: προσφεύγουσες) παράγουν και πωλούν κολοφώνιο, καθώς και παράγωγα της ουσίας αυτής.
- 23 Το κολοφώνιο είναι φυσική ουσία εξαγόμενη από την πεύκη και χρησιμοποιούμενη για τις κολλώδεις και υδρόφοβες ιδιότητές της. Αποτελεί συστατικό πολλών προϊόντων, όπως το χαρτί, οι κολλητικές ουσίες, οι βαφές και τα καλλυντικά.
- 24 Κατ' εφαρμογή της οδηγίας 93/72/EOK της Επιτροπής, της 1ης Σεπτεμβρίου 1993, για τη δέκατη ένατη προσαρμογή στην τεχνολογική πρόοδο της οδηγίας 67/548 (ΕΕ L 258, σ. 29), το κολοφώνιο ταξινομήθηκε στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548 ως ευαισθητοποιούσα τις αναπνευστικές οδούς και το δέρμα ουσία συνδεόμενη με τη φράση κινδύνου R 42/43, η οποία έχει ως εξής: «Μπορεί να οδηγήσει σε ευαισθητοποίηση διά της εισπνοής και της επαφής με το δέρμα».

- 25 Κατ' εφαρμογή της οδηγίας 94/69/EK της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 1994, για εικοστή πρώτη προσαρμογή στην τεχνολογική πρόοδο της οδηγίας 67/548 (ΕΕ L 381, σ. 1), το κολοφώνιο αποσύρθηκε από την ταξινόμηση R 42. Πάντως, παραμένει καταχωρισμένο στο παράρτημα I ως ευαισθητοποιούσα τις αναπνευστικές οδούς ουσία, συνοδευόμενη από τη φράση κινδύνου R 43, η οποία έχει ως εξής: «Μπορεί να οδηγήσει σε ευαισθητοποίηση διά της επαφής με το δέρμα». Όσον αφορά την επισήμανση, το προϊόν πρέπει να φέρει το σύμβολο Xi «ερεθιστική», καθώς και τις ενδείξεις S 2 «Μακριά από παιδιά», S 24 «Αποφεύγετε την επαφή με το δέρμα» και S 37 «Να φοράτε κατάλληλα γάντια». Κατά το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 94/69, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Σεπτεμβρίου 1996. Η ταξινόμηση αυτή εξακολουθεί να ισχύει.
- 26 Κατόπιν της ως άνω τροποποιήσεως, οι προσφεύγουσες συνέλεξαν και υπέβαλαν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Χημικών Ουσιών (στο εξής: ΕΓΧΟ), καθώς και στην ομάδα εργασίας, επιστημονικά στοιχεία και επιχειρήματα προκειμένου να αποδείξουν, αφενός, ότι η ταξινόμηση του κολοφωνίου υπό την ένδειξη R 43 ήταν επιστημονικώς ανακριβής και, αφετέρου, ότι μόνον το οξειδωμένο κολοφώνιο, το οποίο αποτελεί διαφορετική ουσία, μπορούσε να έχει ευαισθητοποιητικές επιπτώσεις.
- 27 Κατά τη συνεδρίαση του Οκτωβρίου 1999, η ομάδα εργασίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο αποχαρακτηρισμός του κολοφωνίου «δικαιολογούνταν επιστημονικώς». Εντούτοις, προσέθεσε ότι ο εν λόγω αποχαρακτηρισμός θα κατέληγε σε «μείωση του επιπέδου προστασίας που προβλέπει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο [και σε περιορισμό] των διαθέσιμων μέσων ελέγχου». Αποφάσισε, επίσης, να «συνεχίσει τις έρευνες για την ανεύρεση λύσεως στο πλαίσιο των οδηγιών περί των ουσιών και των παρασκευασμάτων, λύσεως που θα ήταν ακριβέστερη επιστημονικά και θα διατηρούσε το επίπεδο προστασίας».
- 28 Τον Σεπτέμβριο 2002, η ομάδα εργασίας επανέλαβε τα πορίσματά της σύμφωνα με τα οποία, αν και «δικαιολογούμενος επιστημονικώς», ο αποχαρακτηρισμός του κολοφωνίου θα οδηγούσε σε «μείωση του επιπέδου προστασίας που προβλέπει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο [και σε περιορισμό] των διαθέσιμων μέσων ελέγχου».

Κατόπιν αυτού, η ομάδα εργασίας κατέληξε ότι το κολοφώνιο «δεν έπρεπε να αποχαρακτηριστεί ως ουσία με ευαισθητοποιητικές ιδιότητες και δεν απαιτούνταν πλέον να αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεων με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία».

29 Με έγγραφο της 23ης Ιουνίου 2003, οι προσφεύγουσες ζήτησαν από την Επιτροπή να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου ως ευαισθητοποιητικής για το δέρμα ουσίας.

30 Με έγγραφο της 20ής Αυγούστου 2003 (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη), η Επιτροπή επισήμανε, μεταξύ άλλων, στις προσφεύγουσες ότι με τη διάθεση και τη χρήση του νωπού κολοφωνίου προκαλούνταν αντίδραση των ευαισθητοποιητικών μιγμάτων κατά την επαφή με το οξυγόνο του ατμοσφαιρικού αέρα και ότι, ως εκ τούτου, το κολοφώνιο περιείχε συνήθως οξειδωμένο κολοφώνιο που έχει ευαισθητοποιητικές επιπτώσεις. Η προσβαλλόμενη πράξη διευκρινίζει επίσης ότι το «κολοφώνιο καταλέγεται μεταξύ των δέκα προϊόντων που θεωρούνται ως τα πλέον αλλεργιογόνα». Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν «λόγους δικαιολογούντες τον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου».

31 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Οκτωβρίου 2003, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή-αγωγή, ζητώντας από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη πράξη·
- να αναγνωρίσει ότι είναι παράνομη η υπαγωγή του κολοφωνίου στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548.

- επικουρικώς, να αναγνωρίσει ότι η υπαγωγή του κολοφωνίου στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548 δεν ισχύει έναντι των προσφευγουσών, σύμφωνα με το άρθρο 241 ΕΚ.
- να υποχρεώσει την εναγόμενη-καθής (στο εξής: καθής) να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστησαν λόγω της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως.
- να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

³² Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Νοεμβρίου 2003, οι προσφεύγουσες, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 242 ΕΚ και 243 ΕΚ, υπέβαλαν αίτηση προσωρινών μέτρων. Με διάταξη της 16ης Ιανουαρίου 2004, T-369/03 R, Arizona Chemical κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-205), ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου απέρριψε την αίτηση αυτή.

³³ Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Φεβρουαρίου 2004, η καθής προέβαλε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας δυνάμει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Οι προσφεύγουσες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως αυτής στις 12 Μαρτίου 2004.

³⁴ Με πράξη που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 12 Μαρτίου 2004, η Δημοκρατία της Φινλανδίας ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της καθής.

³⁵ Με διάταξη της 16ης Ιουλίου 2004, ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε την παρέμβαση αυτή. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε το υπόμνημά της παρεμβάσεως στις 15 Σεπτεμβρίου 2004.

Σκεπτικό

³⁶ Δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, αν ένας διάδικος το ζητήσει, το Πρωτοδικείο μπορεί να κρίνει επί του απαραδέκτου, χωρίς να εισέλθει στην ουσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, η διαδικασία συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς από τα έγγραφα της δικογραφίας και ότι δεν συντρέχει λόγος να κινήσει την προφορική διαδικασία.

³⁷ Η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η καθής αφορά την προσφυγή περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως, την αγωγή αποζημιώσεως και, τέλος, την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλαν οι προσφεύγοντες δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ.

1. *Επί του παραδεκτού της προσφυγής περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

³⁸ Η καθής, υποστηριζόμενη από την παρεμβαίνουσα, εκτιμά ότι η προσφυγή περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως είναι απαράδεκτη.

³⁹ Οι προσφεύγοντες ζητούν κυρίως από το Πρωτοδικείο, επικαλούμενες το άρθρο 114, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, να προχωρήσει άμεσα στην εξέταση της υπό κρίση υποθέσεως επί της ουσίας, σύμφωνα με τη νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Οκτωβρίου 1977, 126/75, 34/76 και 92/76, Giry κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1977, σ. 609· της 28ης Σεπτεμβρίου 1983, 193/82 έως 198/82, Rosani κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1983, σ. 2841· της 15ης Μαρτίου 1984, 64/82, Tradax κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1359, και της 20ής

Μαρτίου 1997, C-57/95, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1627, σκέψεις 9 και 10), λόγω της ιδιαίτερης περιπλοκότητας της οικείας νομοθεσίας, καθώς και της έννομης καταστάσεώς τους. Επικουρικώς, ζητούν από το Πρωτοδικείο, δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, να διατάξει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας σχετικά με την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας και να ορίσει ημερομηνία για την ακροατηρίου συζήτηση. Εν πάσῃ περιπτώσει, κατά τις προσφεύγουσες, η αρχή της νομιμότητας και το δικαίωμα ασκήσεως αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής επιβάλλουν την εκ μέρους του Πρωτοδικείου, το οποίο εν προκειμένω «δικάζει σε τελευταίο βαθμό», εξέταση της υποθέσεως επί της ουσίας.

- 40 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η προσφυγή ακυρώσεως είναι παραδεκτή κατ' εφαρμογήν του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, δεδομένου ότι η υπογεγραμμένη από διευθυντή προσβαλλόμενη πράξη τους απευθύνθηκε άμεσα και ορίζει κατά τρόπο οριστικό και επίσημο τη θέση της καθής έναντι του «συγκεκριμένου και επίσημου» αιτήματός τους. Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, η μορφή υπό την οποία εκδόθηκε μια πράξη δεν ασκεί επιρροή ως προς τη δυνατότητα προσβολής της με προσφυγή ακυρώσεως, καθότι τούτο εξαρτάται από την ουσία της πράξεως. Επιπλέον, ο οριστικός χαρακτήρας της προσβαλλομένης πράξεως δεν μπορεί να αμφισβητηθεί λόγω του γεγονότος και μόνον ότι η εκτίμηση που περιέχει προέρχεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής (διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Μαΐου 1998, T-84/97, BEUC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-795, σκέψη 48). Οι προσφεύγουσες εκτιμούν, περαιτέρω, ότι ως αποδέκτες της προσβαλλομένης πράξεως δεν οφείλουν να αποδείξουν ότι η πράξη αυτή τις «αφορά άμεσα και ατομικά» κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.
- 41 Επιπλέον, κατά τις προσφεύγουσες, η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αμιγώς προπαρασκευαστικό ή νομοθετικό μέτρο κατά του οποίου δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως. Θεωρούν ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι διοικητικής φύσεως και παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, καθόσον συνιστά την οριστική εκτίμηση της καθής ως προς το αίτημά τους περί αποχαρακτηρισμού και ως προς τα συναφή στοιχεία που προσκόμισαν προς στήριξη του αιτήματος αυτού, με την οποία απορρίπτεται το εν λόγω αίτημα και τίθεται, ως εκ τούτου, τέρμα στη διοικητική διαδικασία περί εξετάσεως του κολοφωνίου (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 10, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367, σκέψη 42). Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο των εξουσιών που αντλεί από την οδηγία 67/548, η Επιτροπή προβαίνει σε διοικητική εκτίμηση με τη βοήθεια της ομάδας

εργασίας και των επιχειρήσεων του τομέα, η συμμετοχή των οποίων, μέσω της προσκομίσεως στοιχείων, είναι αναγκαία λόγω της τεχνογνωσίας τους και της εμπειρίας τους ως προς τα επίδικα προϊόντα.

- 42 Περαιτέρω, η καθής υποστηρίζει εσφαλμένα ότι οι προσφεύγουσες δεν διαδραματίζουν κανένα ρόλο στο πλαίσιο της διαδικασίας αποχαρακτηρισμού, καθότι η Επιτροπή αναγνώρισε, με την έκθεσή της επί της εφαρμογής της οδηγίας 67/548, ότι «η “εναρμονισμένη” ταξινόμηση και επισήμανση [εξασφαλίζονταν] μέσω ομάδας εργασίας αποτελούμενης από εμπειρογνώμονες της Επιτροπής και των κρατών μελών, με τη συμμετοχή της βιομηχανίας» και ότι «οι προς εξέταση βιομηχανικές χημικές ουσίες [προτείνονταν] από τα κράτη μέλη και, σε μικρότερο βαθμό, από τη βιομηχανία». Κατά τις προσφεύγουσες, η καθής δεν λαμβάνει, επίσης, υπόψη το περιεχόμενο του άρθρου 14 της οδηγίας 67/548 που επιβάλλει στις προσφεύγουσες την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών για τις «νέες γνώσεις [...] τις οποίες ευλόγως θεωρείται ότι κατέχουν». Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες μετείχαν ενεργά για περισσότερα από δέκα έτη στη διοικητική διαδικασία εξετάσεως του κολοφωνίου, με την υποβολή στοιχείων και παρατηρήσεων.
- 43 Συνεπώς, η Επιτροπή όφειλε, για την ορθή ταξινόμηση του κολοφωνίου, να προβεί σε επιμελή και αμερόληπτη εξέταση των στοιχείων που της είχαν υποβάλει οι προσφεύγουσες (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1991, C-269/90, Technische Universität München, Συλλογή 1991, σ. I-5469, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2002, T-54/99, max.mobil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-313). Επιπλέον, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 16ης Μαΐου 1991, C-358/89, Extramet Industrie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-2501), «μια επιχείρηση πρέπει να έχει τη δυνατότητα να προσβάλει έναν κανονισμό [...] εφόσον [...] έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση του κανονισμού».
- 44 Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της καθής, δεν «κίνησαν» νομότυπη διαδικασία προσαρμογής στην τεχνολογική πρόοδο. Η προσβαλλόμενη πράξη δεν αποτελεί πρόταση κατά την έννοια της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 15ης Μαΐου 1997, T-175/96, Berthu κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-811), λόγω του ότι, εν προκειμένω, ουδεμία πρόταση της Επιτροπής υπήρξε. Η Επιτροπή αποφάσισε τον μη αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου και, βάσει αυτού, τερμάτισε τη διοικητική διαδικασία εξετάσεως χωρίς καν να ετοιμάσει

επίσημη πρόταση σχετική με το κολοφώνιο. Οι προσφεύγουσες εκτιμούν, ειδικότερα, ότι, ελλείψει προτάσεως αποχαρακτηρισμού του κολοφωνίου κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 29 της οδηγίας 67/548 διαδικασία, η κανονιστική επιτροπή δεν μπορεί να αποφανθεί ultra petita και να προβεί σε μια τέτοια προσαρμογή. Τούτο αποδεικνύει ότι η απόφαση της καθής να μην προτείνει τον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου συνιστά οριστική απόφαση. Ομοίως, η απόφαση αυτή, η οποία περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη πράξη, συνιστά οριστικό μέτρο έναντι των προσφευγουσών.

- ⁴⁵ Κατά τις προσφεύγουσες, η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να εξομοιωθεί με απόφαση περί θέσεως στο αρχείο ή απορρίψεως καταγγελίας στον τομέα του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Οκτωβρίου 1983, 210/81, Demo-Studio Schmidt κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 304, της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4487, και της 16ης Ιουνίου 1994, C-39/93, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2681· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 17ης Φεβρουαρίου 2000, T-241/97, Stork Amsterdam κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-309, και max.mobil κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω) ή με —δυνάμενη να προσβληθεί καθότι παράγει οριστικά έννομα αποτελέσματα— απόφαση περί κινήσεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ διαδικασίας εξετάσεως των κρατικών ενισχύσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 30ής Ιουνίου 1992, C-47/91, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-4145, και C-312/90, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-4117· απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-126/96 και T-127/96, BFM και EFIM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3437).
- ⁴⁶ Δεδομένου ότι η παρούσα προσφυγή στρέφεται, σύμφωνα με τις προσφεύγουσες, κατ' αποφάσεως περί απορρίψεως καταγγελίας, η υποχρέωση επιμελούς και αμερόληπτης εξετάσεως της καταγγελίας αυτής απορρέει από γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, αναγνωριζόμενη στο άρθρο 41, παράγραφος I, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσεως που διακηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ 2000, C 364, σ. 1), κατά το οποίο «κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεών του από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης». Η υποχρέωση της Επιτροπής να προβαίνει σε επιμελή και αμερόληπτη εξέταση του συνόλου των πραγματικών και νομικών στοιχείων που της προσκομίζουν οι καταγγέλλοντες έχει επίσης αναγνωριστεί από τη σχετική με το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού και

των κρατικών ενισχύσεων νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου ΒΑΤ και Reynolds κατά Επιτροπής, σκέψη 45 ανωτέρω, σκέψη 20, και της 17ης Μαΐου 2001, C-449/98 P, IECC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-3875, σκέψη 45· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1992, T-24/90, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2223, σκέψη 79· της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-95/96, Gestevisió Telecinco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3407, σκέψη 53, και max.mobil κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω). Κατά τις προσφεύγουσες, η ένσταση ελειψίεως νομιμότητας πρέπει να απορριφθεί «στηριζόμενη αποκλειστικά» στην απόφαση max.mobil κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω (σκέψη 71), εφόσον η προσβαλλόμενη πράξη με την οποία απορρίφθηκε η καταγγελία τους απευθύνεται σ' αυτές και το Πρωτοδικείο πρέπει να ασκήσει τον έλεγχό του ως προς το αν η Επιτροπή εξέτασε ορθώς την εν λόγω καταγγελία.

- 47 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, κατ' αναλογία, το άρθρο 95 ΕΚ δημιουργεί νόμιμη προσδοκία ώστε κάθε μέτρο σχετικό με τη δημόσια υγεία, όπως η ταξινόμηση του κολοφωνίου μεταξύ των ευαισθητοποιητικών για το δέρμα ουσιών, να στηρίζεται στα πιο πρόσφατα στοιχεία, λαμβάνοντας υπόψη «κάθε νέα εξέλιξη που στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα» και ότι η τήρηση της υποχρεώσεως της Επιτροπής να προβαίνει σε επιμελή και αμερόληπτη εξέταση πρέπει να υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο (προπαρατεθείσα στη σκέψη 43 απόφαση max.mobil κατά Επιτροπής, σκέψη 56), ανεξαρτήτως της μορφής της πράξεως με την οποία η Επιτροπή τερματίζει τη διοικητική διαδικασία εξετάσεως, στο μέτρο που η πράξη αυτή παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, T-120/96, Lilly Industries κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2571, σκέψεις 49 και 55). Στην υπό κρίση υπόθεση θίγονται τα συμφέροντα των προσφευγουσών και μεταβάλλεται ουσιωδώς η νομική τους κατάσταση, λόγω του κρίσιμου χαρακτήρα της προσβαλλομένης πράξεως για την ταξινόμηση του κολοφωνίου και λόγω του ότι η εν λόγω πράξη επηρεάζει τα προϊόντα τους.
- 48 Οι προσφεύγουσες παρατηρούν, τέλος, ότι, αν ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, η Επιτροπή θα έχει την υποχρέωση να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως και να προβεί, ως εκ τούτου, στον αιτούμενο αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 1986, 53/85, AKZO Chemie κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1965, σκέψη 21, και της 26ης Απριλίου 1988, 207/86, Apesco κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 2151, σκέψη 16· απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Νοεμβρίου 1994, T-46/92, Scottish Football κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1039, σκέψη 14), γεγονός που αποδεικνύει ότι έχουν έννομο συμφέρον να αναγνωρίσει σαφώς το Πρωτοδικείο τις συνθήκες υπό τις οποίες η Επιτροπή οφείλει να προτείνει τον αποχαρακτηρισμό αυτό.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 49 Εκ προοιμίου, το Πρωτοδικείο θεωρεί αναγκαίο να εντάξει την αρχική αίτηση των προσφευγουσών, η οποία οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως, στο πραγματικό και νομικό της πλαίσιο.
- 50 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, πρώτον, ότι η αίτηση των προσφευγουσών προς την Επιτροπή, για τον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου, εντάσσεται στο πλαίσιο της προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο και, κατ' επέκταση, στο πλαίσιο διαδικασίας που οδηγεί στη θέσπιση κανονιστικών πράξεων.
- 51 Συγκεκριμένα, αφενός, όχι μόνον η προβλεπόμενη στο άρθρο 29 της οδηγίας 67/548, στον κανονισμό 807/2003 και στο άρθρο 5 της αποφάσεως 1999/468 διαδικασία για την ταξινόμηση στο παράρτημα I της εν λόγω οδηγίας ή για τον αποχαρακτηρισμό μιας ουσίας έχει τα χαρακτηριστικά περίπλοκης διαδικασίας για τη θέσπιση κανονιστικών πράξεων, όπως οι διαδικασίες στις οποίες μετέχουν «επιτροπές», αλλά, περαιτέρω, η τελευταία αυτή διάταξη φέρει ρητώς τον τίτλο «Διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής». Κατά την εν λόγω διαδικασία, η Επιτροπή έχει, κατ' αρχάς, την πρωτοβουλία της νομοθετικής διαδικασίας, υποβάλλοντας κάθε σχέδιο τροποποιήσεως των παραρτημάτων της οδηγίας 67/548, προκειμένου αυτό να διαβιβαστεί για γνωμοδότηση στην κανονιστική επιτροπή που αποτελείται κυρίως από εκπροσώπους των κρατών μελών και, στο πλαίσιο της οποίας ο προεδρεύων της επιτροπής αντιπρόσωπος της Επιτροπής δεν έχει δικαίωμα ψήφου (άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, της αποφάσεως 1999/468). Ακολούθως, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της προσαρμογής στην τεχνολογική πρόοδο, η Επιτροπή ασκεί ενδεχομένως κανονιστική εξουσία στο μέτρο που μπορεί να εγκρίνει τα σχεδιαζόμενα μέτρα εφόσον αυτά είναι σύμφωνα με τη γνώμη της κανονιστικής επιτροπής (άρθρο 5, παράγραφος 3, της αποφάσεως 1999/468). Ελλείψει σύμφωνης γνώμης, η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση σχετική με τα ληπτέα μέτρα και να ενημερώσει σχετικά το Κοινοβούλιο (άρθρο 5, παράγραφος 4, της αποφάσεως

1999/468), διαδικασία που μπορεί, υπό ορισμένες συνθήκες, να οδηγήσει την Επιτροπή να υποβάλει «νομοθετική πρόταση βάσει της Συνθήκης» (άρθρο 5, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως 1999/468). Συνεπώς, η απόφαση 1999/468 παρέχει στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διαδικασίας, ειδικό ρόλο για τη θέσπιση κανονιστικών πράξεων.

- 52 Αφετέρου, λόγω του περιεχομένου τους, τα μέτρα ταξινομήσεως ή αποχαρακτηρισμού έχουν γενικό περιεχόμενο, καθόσον εφαρμόζονται σε αντικειμενικά προσδιοριζόμενες καταστάσεις και παράγοντα, κατά γενικό και αφηρημένο τρόπο, έννομες συνέπειες έναντι διαφόρων επιχειρήσεων που ασκούν ή έχουν την πρόθεση να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα σχετική με την εμπορία προϊόντων που περιλαμβάνουν τις επίδικες ουσίες.
- 53 Δεύτερον, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά άρνηση της Επιτροπής προς τις προσφεύγουσες, που είναι οι αποδέκτες της, να υποβάλει στην κανονιστική επιτροπή πρόταση τροποποιήσεως της οδηγίας 67/548 κατά την εικοστή ένατη προσαρμογή της, όπως το επιθυμούν οι προσφεύγουσες. Είναι, επίσης, προφανές ότι η επιδιωκόμενη με την αίτηση των προσφευγουσών πρόταση τροποποιήσεως θα αποτελούσε ενδιάμεση και προπαρασκευαστική πράξη, στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόδο, που θα προηγούνταν της θεσπίσεως της τροποποιήσεως της οδηγίας, το περιεχόμενο της οποίας δεν θα συνέπιπτε κατ' ανάγκη με αυτό της αρχικής προτάσεως.
- 54 Υπό το φως των διαπιστώσεων αυτών πρέπει να εξεταστούν και τα επιχειρήματα των διαδίκων.

Επί της νομικής φύσεως της προσβαλλομένης πράξεως

— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 55 Η προσβαλλόμενη πράξη συνίσταται σε έγγραφο της Επιτροπής, υπογεγραμμένο από ένα διευθυντή της και με αποδέκτες τις προσφεύγουσες, με το οποίο δίδεται απάντηση στην αίτηση με την οποία ζήτησαν από την Επιτροπή να προτείνει στην κανονιστική επιτροπή τον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου με την εικοστή ένατη προσαρμογή της οδηγίας 67/548. Λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης νομικής του φύσεως, πρέπει να εξεταστεί αν το έγγραφο αυτό μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόφαση, δυνάμενη να προσβληθεί από ιδιώτη, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.
- 56 Συναφώς, είναι σημαντικό να υπομνησθεί η νομολογία κατά την οποία δεν αρκεί η αποστολή εγγράφου από ένα κοινοτικό όργανο προς τον αποδέκτη του, ως απάντηση σε αίτηση υποβληθείσα από τον τελευταίο, για τον χαρακτηρισμό ενός εγγράφου ως αποφάσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ. Κατά πάγια νομολογία, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, εκείνα μόνον τα μέτρα των οποίων τα έννομα αποτελέσματα είναι δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 1993, C-257/90, Italsolar κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-9, σκέψη 21· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 4ης Οκτωβρίου 1996, T-5/96, Sveriges Betodlares και Henrikson κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1299, σκέψη 26, και της 11ης Δεκεμβρίου 1998, T-22/98, Scottish Soft Fruit Growers κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-4219, σκέψη 34· απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Οκτωβρίου 1993, T-83/92, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1169, σκέψη 30). Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι η μορφή υπό την οποία εκδόθηκε μια πράξη δεν ασκεί κατ' αρχήν επιρροή ως προς την εξέταση των εννόμων συνεπειών της, καθότι αυτές πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστούν σε συνάρτηση με την ουσία της πράξεως (διατάξεις BEUC κατά Επιτροπής, σκέψη 40 ανωτέρω, σκέψη 48, και Berthu κατά Επιτροπής, σκέψη 44 ανωτέρω, σκέψη 19).
- 57 Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες επικαλούνται ουσιαστικά τρία επιχειρήματα. Πρώτον, εκτιμούν ότι η αίτησή τους καθώς και η απόρριψή της με την

προσβαλλόμενη πράξη εντάσσονται μάλλον σε «διοικητικό» παρά σε «νομοθετικό» πλαίσιο. Αυτό οφελεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή όφειλε να προβεί σε εκτίμηση σύμφωνη με τις αρχές και τα κριτήρια που καθιερώνει η οδηγία 67/548, σε στενή συνεργασία με την ομάδα εργασίας και τους εκπροσώπους της βιομηχανίας, προκειμένου να επιτευχθεί η ορθή ταξινόμηση του κολοφωνίου σύμφωνα με τις εγγενείς του ιδιότητες και με βάση τα στοιχεία που προσκόμισαν οι επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων των προσφευγουσών. Δεύτερον, η προσβαλλόμενη πράξη με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση αποχαρακτηρισμού του κολοφωνίου συνιστά την οριστική θέση της Επιτροπής έναντι των προσφευγουσών και τερματίζει, ως εκ τούτου, τη «διοικητική» φάση της διαδικασίας λήψεως αποφάσεως, δεδομένου ότι η κανονιστική επιτροπή, ελλείψει σχετικής προτάσεως της Επιτροπής, δεν μπορούσε να επιφέρει τον αιτούμενο αποχαρακτηρισμό. Τρίτον, οι προσφεύγουσες συγκρίνουν τη διαδικασία εξετάσεως της αιτήσεώς τους με την αντίστοιχη διαδικασία καταγγελίας στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού και καταλήγουν ότι η προσβαλλόμενη πράξη ισοδυναμεί με απόφαση περί απορρίψεως ή θέσεως στο αρχείο καταγγελίας και παράγει, ως εκ τούτου, οριστικές και δεσμευτικές έναντι αυτών έννομες συνέπειες. Συναφώς, οι προσφεύγουσες επικαλούνται, μεταξύ άλλων, τη νομολογία σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή είχε υποχρέωση να προβεί σε επιμελή και αμερόληπτη εξέταση της «καταγγελίας» τους.

— Επί της διοικητικής και ατομικής φύσεως της εξετάσεως των εγγενών ιδιοτήτων των ουσιών

⁵⁸ Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, πρώτον, το σύνολο των επιχειρημάτων των προσφευγουσών στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι οι διαδικασίες και τα μέτρα που λαμβάνονται για την προσαρμογή της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο είναι διοικητικής φύσεως, καθότι προορίζονται για την έκδοση πράξεων ατομικού χαρακτήρα. Όπως, όμως, επισημάνθηκε στις σκέψεις 50 έως 53 ανωτέρω, η διαδικασία προσαρμογής της εν λόγω οδηγίας στην τεχνολογική πρόοδο, τόσο λόγω της μορφής όσο και λόγω του αποτελέσματός της, συνιστά διαδικασία που οδηγεί στη θέσπιση κανονιστικών πράξεων.

⁵⁹ Το Πρωτοδικείο εκτιμά, δεύτερον, ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούν βασίμως να ισχυριστούν ότι η προκαταρκτική φάση της εξετάσεως των εγγενών ιδιοτήτων των

ουσιών είναι «διοικητικής» φύσεως. Αληθεύει ότι αυτή η προκαταρκτική φάση εξετάσεως —που δεν ρυθμίζεται με συγκεκριμένους κανόνες— προηγείται της προτάσεως ταξινομήσεως ή αποχαρακτηρισμού, η οποία αποτελεί το σημείο ενάρξεως της προβλεπόμενης στο άρθρο 29 της οδηγίας 67/548 διαδικασίας λήψεως αποφάσεως αυτής καθ' εαυτή. Επιπλέον, εμπίπτει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Επιτροπής, η οποία, σε στενή συνεργασία με την ομάδα εργασίας που αποτελείται από εθνικούς εμπειρογνώμονες, περιλαμβανομένων εκπροσώπων της βιομηχανίας, στηρίζει την εκτίμησή της, σε μεγάλο βαθμό, σε στοιχεία και μελέτες υποβαλλόμενες από τους οικονομικούς φορείς του οικείου βιομηχανικού τομέα, καθώς και από τις ενώσεις τους. Εντούτοις, αυτό δεν αρκεί για να συναχθεί ότι η εν λόγω προκαταρκτική φάση μπορεί να συγκριθεί με διαδικασίες εξετάσεως προοριζόμενες για την έκδοση πράξεων ατομικής φύσεως, που αφορούν συγκεκριμένα προϊόντα και οικονομικούς φορείς, όπως αυτές που εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού ή του εξωτερικού εμπορίου. Συγκεκριμένα, σε αντίθεση με τις διάφορες φάσεις —ακόμη και τις προκαταρκτικές— της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο, οι διαδικασίες αυτές έχουν γενικώς ως αντικείμενο τη λήψη μέτρων ατομικού χαρακτήρα, γεγονός που δικαιολογεί εξάλλου την παροχή δικονομικών εγγυήσεων στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Τούτο ισχύει, σε ορισμένο βαθμό, και για τις διαδικασίες αντιντάμπινγκ, παρά το γεγονός ότι οδηγούν στη θέσπιση κανονιστικών πράξεων, καθότι οι διαδικασίες αυτές είναι, κατά τη νομολογία, διοικητικής φύσεως, για τον λόγο ότι είναι ιδιαιτέρως ικανές να εξατομικεύσουν ορισμένες επιχειρήσεις και προβλέπουν δικονομικές εγγυήσεις υπέρ αυτών (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-76/01 P, Eurocoton κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-10091, σκέψεις 69 επ.).

- 60 Εν προκειμένω, τα κριτήρια αυτά δεν πληρούνται. Συγκεκριμένα, η διαδικασία προκαταρκτικής εξετάσεως των εγγενών ιδιοτήτων των οικείων ουσιών, εκτός του ότι αφορά τα ατομικά συμφέροντα των οικείων επιχειρήσεων ή ότι προετοιμάζει ατομική απόφαση έναντι αυτών, συνιστά απλώς την προκαταρκτική φάση της προετοιμασίας εκδόσεως κανονιστικής πράξεως, ήτοι της προτάσεως τροποποίησεως μιας οδηγίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 της οδηγίας 67/548. Επιπλέον, το γεγονός ότι η Επιτροπή και η ομάδα εργασίας, όταν καταρτίζουν τις προτάσεις που πρέπει να υποβληθούν στην κανονιστική επιτροπή, λαμβάνουν υπόψη πληροφοριακά στοιχεία και δεδομένα παρεχόμενα από τη βιομηχανία για την ταξινόμηση ή τον αποχαρακτηρισμό των ουσιών δεν αρκεί, εξάλλου, αφ' εαυτού για να προσδώσει ατομικό χαρακτήρα στην προκαταρτική διαδικασία εξετάσεως.

61 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η προκαταρκτική διαδικασία εξετάσεως που διεξάγουν η Επιτροπή και η ομάδα εργασίας δεν μπορεί να διαχωριστεί από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται ούτε από τον σκοπό της. Συνεπώς, το σχετικό επιχείρημα των προσφευγουσών δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

— Επί του διοικητικού και οριστικού χαρακτήρα της αρνήσεως της Επιτροπής και επί της εφαρμογής εν προκειμένω της νομολογίας που αφορά την απόρριψη ή τη θέση στο αρχείο καταγγελιών στον τομέα του ανταγωνισμού

62 Από τις προεκτεθείσες διαπιστώσεις προκύπτει ότι ούτε η άποψη των προσφευγουσών ότι η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά οριστικό μέτρο διοικητικής φύσεως μπορεί να γίνει δεκτή.

63 Επιπλέον, η άποψη αυτή έχει στην ουσία ως αποτέλεσμα, σε αντίθεση με τις αρχές που καθιερώνει η προπαρατεθείσα στη σκέψη 56 νομολογία, να παρέχει στους ιδιώτες τη δυνατότητα να μετατρέψουν τη διαδικασία που οδηγεί στη θέσπιση κανονιστικών πράξεων για την τροποποίηση της οδηγίας 67/548 σε διαδικασία ατομικού χαρακτήρα, υποβάλλοντας στην Επιτροπή γραπτή αίτηση στην οποία το θεσμικό όργανο οφείλει να απαντήσει βάσει του γενικού κανόνα ορθής συμπεριφοράς που καθιερώνει το άρθρο 21, τρίτο εδάφιο, ΕΚ. Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι μια τέτοια απάντηση, ακόμη και αν έχει οριστικό χαρακτήρα, δεν μπορεί να μεταβάλει τη νομική φύση της διαδικασίας που οδηγεί στην ταξινόμηση ή τον αποχαρακτηρισμό ουσών ούτε αρκεί, αφ' εαυτής, για να νομιμοποιηθεί ο αποδέκτης της προς άσκηση προσφυγής.

64 Περαιτέρω, κατά πάγια νομολογία, όταν μια πράξη της Επιτροπής είναι αρνητική, πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη φύση της αιτήσεως της οποίας αποτελεί την απάντηση (απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1992, C-15/91 και C-108/91, Buckl κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-6061, σκέψη 22). Ειδικότερα, η άρνηση ενός κοινοτικού οργάνου να προβεί στην ανάκληση ή στην τροποποίηση μιας πράξεως δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πράξη της οποίας η

νομιμότητα μπορεί να ελεγχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ, εκτός αν η ίδια η πράξη που το κοινοτικό όργανο αρνήθηκε να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει θα μπορούσε να προσβληθεί δυνάμει της διατάξεως αυτής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 1972, 42/71, Nordgetreide κατά Επιτροπής, Rec. 1972, σ. 105, σκέψη 5, της 26ης Απριλίου 1988, 97/86, 193/86, 99/86 και 215/86, Αστέρις κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 2181, σκέψη 17, και της 17ης Μαΐου 1990, C-87/89, Sonito κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-1981, σκέψη 8, καθώς και την απόφαση Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 31, και τη διάταξη Scottish Soft Fruit Growers κατά Επιτροπής, σκέψη 41, αμφότερες προπαρατεθείσες στη σκέψη 56).

- 65 Συνεπώς, εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη πράξη περί απορρίψεως της αιτήσεως των προσφευγουσών δεν μπορεί να εκτιμηθεί ανεξαρτήτως της πράξεως την οποία ρητώς αφορά η αίτηση αυτή, ήτοι της προτάσεως τροποποιήσεως της οδηγίας 67/548. Επομένως, η προσβαλλόμενη πράξη δεν συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί, παρά μόνον αν η επιδιωκόμενη πρόταση τροποποιήσεως και η ταξινόμηση του κολοφωνίου στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548 μπορούν επίσης να προσβληθούν με προσφυγή ακυρώσεως από τις προσφεύγουσες.
- 66 Πρέπει να τονιστεί ότι ούτε η αιτούμενη από τις προσφεύγουσες πρόταση τροποποιήσεως της οδηγίας 67/548 συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, λόγω του αμιγώς ενδιάμεσου και προπαρασκευαστικού της χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία σχετική με τις πράξεις ή τις αποφάσεις που καταρτίζονται κατόπιν διαδικασίας που περιλαμβάνει περισσότερα στάδια, συνιστά κατ' αρχήν πράξη δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως μόνον το μέτρο το οποίο καθορίζει οριστικώς τη θέση του οικείου κοινοτικού οργάνου μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας και όχι τα ενδιάμεσα μέτρα, σκοπός των οποίων είναι η προετοιμασία της τελικής αποφάσεως (βλ. την προπαρατεθείσα στη σκέψη 44 διάταξη Berthu κατά Επιτροπής, σκέψη 19, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουνίου 2004, T-123/03, Pfizer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1631, σκέψεις 22 επ.). Ανεξαρτήτως, όμως, του γεγονότος ότι η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά οριστική απάντηση της Επιτροπής στην αίτηση των προσφευγουσών, αυτή περιλαμβάνει μόνον τη θέση της Επιτροπής επί αμιγώς ενδιάμεσου και προπαρασκευαστικού μέτρου, κατά του οποίου ως εκ τούτου δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως. Κατά μείζονα λόγο, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 64 νομολογία, η προσβαλλόμενη πράξη δεν συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.

- 67 Επιπλέον, είναι προφανές ότι δεν συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις του παραδεκτού ενδεχόμενης προσφυγής των προσφευγουσών κατά της ταξινομήσεως του κολοφωνίου στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548. Από πάγια νομολογία προκύπτει, ασφαλώς, ότι ακόμη και μια κανονιστική πράξη μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αφορά ατομικά και άμεσα ορισμένους ιδιώτες ή ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, εφόσον θίγονται λόγο ορισμένων συγκεκριμένων ιδιοτήτων τους ή λόγω μιας πραγματικής καταστάσεως που τους χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο (βλ. διάταξη του Πρωτοδικείου της 12ης Μαρτίου 1998, Τ-207/97, Berthu κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-509, σκέψη 23, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εντούτοις, εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες ούτε καν προσπάθησαν να αποδείξουν ότι η ενδεχόμενη τροποποίηση της οδηγίας 67/458 και, ιδίως, η ταξινόμηση ή ο αποχαρακτηρισμός ενδεχομένως του κολοφωνίου τις αφορούσε ατομικά και άμεσα, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Αντιθέτως, οι προσφεύγουσες δήλωσαν ότι, ως αποδέκτες της προσβαλλομένης πράξεως, δεν οφειλαν να αποδείξουν ότι η εν λόγω πράξη τις αφορούσε άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.
- 68 Συναφώς, πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχείρημα που αντλούν οι προσφεύγουσες από τη νομολογία που αφορά το παραδεκτό των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων κινήσεως διαδικασίας ενδελεχούς εξετάσεως δυνάμει του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ. σκέψη 45 ανωτέρω). Συγκεκριμένα, η νομολογία αυτή δεν μπορεί να ισχύσει στην υπό κρίση υπόθεση, για τον λόγο ότι, πρώτον, οι διαδικασίες ελέγχου στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, σε αντίθεση με τη σχετική διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση, αποβλέπουν στην έκδοση ατομικής διοικητικής και όχι κανονιστικής πράξεως (βλ. σκέψη 59 ανωτέρω). Δεύτερον, η σχετική με τις κρατικές ενισχύσεις νομολογία αφορά, πρώτον, τις σχέσεις μεταξύ Επιτροπής και κράτους μέλους. Ως εκ τούτου, η νομολογία αυτή αφορά, κυρίως, τις ιδιαίτερες έννομες συνέπειες για τα κράτη μέλη —και σε μικρότερο βαθμό για τους ιδιώτες— του προσωρινού εκ μέρους της Επιτροπής χαρακτηρισμού ενός κρατικού μέτρου ως νέας ενισχύσεως κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ. Τρίτον, η άρνηση της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση αποχαρακτηρισμού μιας ουσίας δεν παρουσιάζει καμία ομοιότητα με απόφαση περί κινήσεως της διαδικασίας ενδελεχούς εξετάσεως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων που είναι, κατά μείζονα λόγο, ικανή να οδηγήσει στο επιδιωκόμενο από τον καταγγέλλοντα αποτέλεσμα.
- 69 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το επιχείρημα των προσφευγουσών σχετικά με τη διοικητική, ατομική και οριστική φύση της προσβαλλομένης πράξεως πρέπει να απορριφθεί.

- 70 Τέλος, πρέπει επίσης να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να εφαρμοστεί η νομολογία που αφορά την απόρριψη ή τη θέση στο αρχείο των καταγγελιών στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα, η νομολογία αυτή δεν αφορά τη συμμετοχή ιδιωτών στη διαδικασία που οδηγεί στην έκδοση ή την τροποποίηση οδηγιών. Εξάλλου, όσον αφορά τις διαδικασίες που οδηγούν στην θέσπιση κανονιστικών πράξεων, η νομολογία μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις έχει αναγνωρίσει δικαίωμα προσφυγής ιδιώτη που φέρεται ως «αιτών» ή «καταγγέλλων», ιδίως εφόσον αυτός απολαύει των δικονομικών εγγυήσεων που ρητά προβλέπει η εν λόγω νομοθεσία (βλ. σκέψεις 72 έως 73 κατωτέρω).
- 71 Επομένως, πρέπει σ' αυτή τη φάση να εξεταστεί αν οι προσφεύγουσες, στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο, διέθεταν δικονομικές εγγυήσεις ικανές να καταστήσουν παραδεκτή την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της υπάρξεως δικονομικών εγγυήσεων για τους ιδιώτες στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο

— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 72 Εκ προοιμίου πρέπει να υπομνησθεί η νομολογία κατά την οποία το γεγονός ότι ένα πρόσωπο παρεμβαίνει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στη διαδικασία που οδηγεί στην έκδοση κοινοτικής πράξεως δεν είναι ικανό να το εξατομικεύσει σε σχέση με την εν λόγω πράξη, πράγμα που συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η εν λόγω πράξη δεν παράγει δεσμευτικές έννομες συνέπειες έναντι αυτού, παρά μόνον αν η εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση του χορηγεί ορισμένες διαδικαστικές εγγυήσεις (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 17ης Ιανουαρίου 2002, T-47/00, Rica Foods κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-113, σκέψη 55, της 11ης Σεπτεμβρίου 2002, T-13/99, Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-3305, σκέψη 101, και T-70/99, Alpharma κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-3495, σκέψη 93· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 29ης Απριλίου 2002, T-339/00, Bactria κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2287, σκέψη 51, και της 16ης Φεβρουαρίου 2005, T-142/03, Fost Plus κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-589, σκέψεις 61 επ.).

⁷³ Περαιτέρω, κατά πάγια επίσης νομολογία, ούτε η διαδικασία επεξεργασίας των κανονιστικών πράξεων ούτε η φύση των πράξεων αυτών απαιτούν κατ' αρχήν, δυνάμει των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου μεταξύ των οποίων καταλέγεται το δικαίωμα ακροάσεως, τη συμμετοχή των θιγόμενων προσώπων, τα συμφέροντα των οποίων θεωρείται ότι εκπροσωπούνται από τα πολιτικά όργανα που καλούνται να εκδώσουν τις πράξεις αυτές (βλ., υπ' αυτή την έννοια, διατάξεις του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-109/97, Molkerei Großbraunshain και Bene Nahrungsmittel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3533, σκέψη 60, και της 9ης Νοεμβρίου 1999, T-114/99, CSR Pampryl κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3331, σκέψη 50). Κατά συνέπεια, ελλείψει ρητώς εγγυημένων διαδικαστικών δικαιωμάτων, θα ήταν αντίθετο προς το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 230 ΕΚ να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε ιδιώτη, ως εκ του ότι μετέσχε στο προπαρασκευαστικό στάδιο μιας πράξεως νομοθετικής φύσεως, να ασκεί ακολούθως προσφυγή κατά της εν λόγω πράξεως (προπαρατείσες διατάξεις Molkerei Großbraunshain και Bene Nahrungsmittel κατά Επιτροπής, σκέψη 68, CSR Pampryl κατά Επιτροπής, σκέψη 50, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2001, T-215/00, La Conqueste κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-181, σκέψη 42, που επιβεβαιώθηκε με τη διάταξη του Δικαστηρίου της 30ής Ιανουαρίου 2002, C-151/01 P, La Conqueste κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-1179, σκέψεις 42 επ.).

⁷⁴ Επιπλέον, όσον αφορά ειδικότερα έναν τομέα συγγενή εκείνου που διέπει η οδηγία 67/548, ήτοι τον τομέα των καλλυντικών προϊόντων που διέπεται από την οδηγία 76/768/EOK του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα καλλυντικά προϊόντα (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/004, σ. 145), όπως τροποποιήθηκε μεταξύ άλλων με την οδηγία 93/35/EOK του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ L 151, σ. 32), το Πρωτοδικείο έχει κρίνει ότι ναι μεν η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου εφαρμοζόμενη σε κάθε διοικητική διαδικασία που κινείται κατά ορισμένου προσώπου και είναι ικανή να καταλήξει σε βλαπτική γι' αυτό πράξη, πλην όμως η τήρησή της δεν επιβάλλεται στο πλαίσιο των διαδικασιών θεσπίσεως κανονιστικών πράξεων (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Ιουλίου 1998, T-199/96, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2805, σκέψη 58, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εντούτοις, μόνον κατ' εξαίρεση προβλέπεται ρητώς η συμμετοχή τρίτων ενδιαφερομένων σε τέτοιου είδους διαδικασίες. Τούτο ισχύει, μεταξύ άλλων, στις διαδικασίες αντιντάμπινγκ, στο πλαίσιο των οποίων ορισμένα προβλεπόμενα από ρητές διατάξεις δικαιώματα άμυνας πρέπει να διασφαλίζονται ενόψει της θεσπίσεως κανονιστικής πράξεως (προπαρατείσα διάταξη Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, σκέψη 59, και προπαρατείσες στη σκέψη 73 διατάξεις Molkerei Großbraunshain και Bene Nahrungsmittel κατά Επιτροπής, σκέψη 69, και της 30ής Ιανουαρίου 2001, La Conqueste κατά Επιτροπής, σκέψη 46).

- 75 Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί αν η οδηγία 67/548 παρέχει ρητώς δικονομικές εγγυήσεις στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Ακολούθως, το Πρωτοδικείο κρίνει αναγκαίο να εξετάσει το ζήτημα αν οι προσφεύγουσες μπορούν, κατ' εξαίρεση, να επικαλεστούν, εντός του ειδικού νομικού πλαισίου της υπό κρίση υποθέσεως, δικονομικές εγγυήσεις απορρέουσες από γενική αρχή του δικαίου.
- Επί της υπάρξεως ρητών δικονομικών εγγυήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόσοδο
- 76 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η οδηγία 67/548 δεν περιέχει διάταξη παρέχουσα στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις που τελούν στην κατάσταση των προσφευγουσών το δικαίωμα να κινούν την εν λόγω διαδικασία προσαρμογής, ούτε κανόνα που να υποχρεώνει την Επιτροπή, προτού υποβάλει πρόταση προσαρμογής, να ακολουθήσει συγκεκριμένη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας οι εν λόγω επιχειρήσεις να απολαύουν δικονομικών εγγυήσεων.
- 77 Ναι μεν αληθεύει ότι το σημείο 1.7.2, τρίτο εδάφιο, του παραρτήματος VI της οδηγίας 67/548 ορίζει ότι οι παρασκευαστές, οι εισαγωγείς ή οι διανομείς, όταν έχουν νέες πληροφορίες, μπορούν να υποβάλουν στις αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους πρόταση για την τροποποίηση του παραρτήματος I, η δυνατότητα αυτή όμως αφορά μόνον τη σχέση μεταξύ της ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως και του κράτους μέλους. Ως εκ τούτου, δεν καθιερώνει, σε κοινοτικό επίπεδο, το δικαίωμα των φορέων αυτών να κινούν τη σχετική διαδικασία ούτε τους παρέχει δικονομικές εγγυήσεις όπως το δικαίωμα ακροάσεως (βλ., υπ' αυτή την έννοια, διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 10ης Φεβρουαρίου 2005, T-291/04 R, Enviro Tech Europe και Enviro Tech International κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-475, σκέψη 68, και, όσον αφορά παρόμοια κατάσταση, προπαρατεθείσα στη σκέψη 72 διάταξη Bactria κατά Επιτροπής, σκέψη 51, που επιβεβαιώθηκε με τη διάταξη του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 2003, C-258/02 P, Bactria κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-15105, σκέψεις 43 και 44).

- ⁷⁸ Ομοίως, τα σημεία 4.1.3, 4.1.4 και 4.1.5 του παραρτήματος VI της οδηγίας 67/548 επιβάλλουν στις επιχειρήσεις υποχρέωση κοινοποιήσεως των σχετικών με την ταξινόμηση πληροφοριακών στοιχείων μόνο στα κράτη μέλη. Η υποχρέωση που υπέχει η Επιτροπή από το σημείο 4.1.5, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VI της οδηγίας 67/548 να ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη αφορά αποκλειστικά την ενδεχόμενη πρόταση ταξινομήσεως εκ μέρους του κράτους μέλους που έλαβε τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία και όχι τα στοιχεία αυτά καθ' εαυτά, καθότι τούτα διαβιβάζονται στα άλλα κράτη μέλη μόνον κατόπιν ρητής αιτήσεώς τους. Επιπλέον, οι υποχρεώσεις αυτές αφορούν μόνον τις ιδιαιτέρως επικίνδυνες ουσίες για τις οποίες γίνεται λόγος στα σημεία 4.2.1 έως 4.2.3, με εξαίρεση τις ευαισθητοποιητικές ουσίες όπως το κολοφώνιο. Τέλος, το άρθρο 14 της οδηγίας 67/548, το οποίο επικαλούνται συναφώς οι προσφεύγουσες, δεν περιέχει υποχρέωση ενημερώσεως παρά μόνο για φορείς που τελούν σε κατάσταση η οποία ουδεμία σχέση έχει με αυτήν των προσφευγουσών στην υπό κρίση υπόθεση.
- ⁷⁹ Ούτε από το γράμμα ούτε από το πνεύμα των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις συνεπάγονται την παροχή δικονομικών εγγυήσεων σε κοινοτικό επίπεδο. Χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί η ύπαρξη ενδεχόμενων δικονομικών εγγυήσεων παρεχόμενων από τα κράτη μέλη, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προαναφερθείσες υποχρεώσεις ενημερώσεως, ιδίως όσον αφορά τις ιδιαιτέρως επικίνδυνες ουσίες, επιδιώκουν εξ ολοκλήρου και αντικειμενικώς σκοπό γενικού δημοσίου συμφέροντος. Συγκεκριμένα επιδιώκουν την υλοποίηση των γενικών στόχων της προστασίας της υγείας, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος, με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για τις επικίνδυνες ουσίες, μέσω της αποτελεσματικής και ενιαίας εφαρμογής της οδηγίας 67/548. Τούτο επιβεβαιώνεται από τον δηλωμένο σκοπό του σημείουν 4.1.5, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VI της οδηγίας 67/548, ήτοι την επίτευξη «το συντομότερο δυνατό ενιαίας ταξινομήσεως στην Κοινότητα μέσω της [διαδικασίας του άρθρου 28 της οδηγίας]».
- ⁸⁰ Συνεπώς, οι διατάξεις αυτές δεν παρέχουν στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ουδεμία δικονομική εγγύηση, σε κοινοτικό επίπεδο, ικανή να καταστήσει παραδεκτή την υπό κρίση προσφυγή (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προπαρατεθείσα στη σκέψη 73 διάταξη της 30ής Ιανουαρίου 2001, La Conqueste κατά Επιτροπής, σκέψεις 44 έως 49, που επιβεβαιώθηκε με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 73 διάταξη της 30ής Ιανουαρίου 2002, La Conqueste κατά Επιτροπής, σκέψεις 42 επ.).

- 81 Ως εκ περισσού πρέπει να σημειωθεί ότι οι επίδικες διατάξεις διακρίνονται σαφώς από αυτές του συστήματος των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων της Κοινότητας στην υπόθεση DuPont (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2002, T-113/00, DuPont Teijin Films Luxembourg κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-3681, σκέψεις 47 έως 55), στο μέτρο που με τις τελευταίες επιβάλλεται άνευ όρων υποχρέωση αναλήψεως δράσεως εκ μέρους των κοινοτικών αρχών σε περίπτωση αποστολής στοιχείων από επιχείρηση, υποχρέωση που συνεπάγεται υπέρ της τελευταίας δικονομική εγγύηση, η τίρηση της οποίας πρέπει να υπόκειται σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο. Ομοίως, η κατάσταση των προσφευγουσών δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτή που οδήγησε στην έκδοση των προπαρατεθεισών στη σκέψη 72 αποφάσεων Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου και Alpharma κατά Συμβουλίου, με τις οποίες το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, μολονότι η διαδικασία του άρθρου 24 της οδηγίας 70/524/EOK του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1970, περί των προσθέτων υλών στη διατροφή των ζώων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/006, σ. 60), δεν παρείχε, αυτή καθ' εαυτή, δικαίωμα συμμετοχής στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο προσφεύγων, ως αιτών δυνάμει του άρθρου 9 G, παράγραφοι 2 και 4, της οδηγίας 70/524, είχε ο ίδιος προκαλέσει την έναρξη της διαδικασίας του άρθρου 4 της εν λόγω οδηγίας. Συγκεκριμένα, η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ρητώς ότι η διαδικασία λήψεως αποφάσεως κινείται κατόπιν αιτήσεως της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως στην οποία, επιπλέον, παρέχει, σε αντίθεση με τις διατάξεις που διέπουν την επίδικη εν προκειμένω διαδικασία, δικονομικές εγγυήσεις, όπως το δικαίωμα ενημερώσεως στα διάφορα στάδια της εν λόγω διαδικασίας, για την ενδεχόμενη ασυμβατότητα της αιτήσεώς της, την απόρριψη ή απλώς την αναβολή εξετάσεως της αιτήσεως (προπαρατεθείσες στη σκέψη 72 αποφάσεις Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, σκέψεις 101 και 102, και Alpharma κατά Συμβουλίου, σκέψεις 93 και 94).
- 82 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η επίδικη εν προκειμένω ρύθμιση δεν παρέχει δικονομικές εγγυήσεις, κατά την έννοια της προπαρατεθείσας στις σκέψεις 72 επ. νομολογίας, που να προστατεύουν τις προσφευγουσες και τις οποίες να μπορούν να επικαλεστούν για να αποδείξουν ότι η προσβαλλόμενη πράξη παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα έναντι αυτών.

— Επί της υπάρξεως δικονομικών εγγυήσεων που να απορρέουν από τις γενικές αρχές του δικαίου

- 83 Στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας τους επί της διοικητικής και ατομικής φύσεως της υπό κρίση διαδικασίας, οι προσφεύγοντες επικαλούνται την υποχρέωση της Επιτροπής να εξετάσει επιμελώς και αμερολήπτως το σύνολο των σχετικών πραγματικών και νομικών στοιχείων που υπέβαλαν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις (στο εξής: υποχρέωση επιμελείας). Κατά τις προσφεύγοντες, η υποχρέωση επιμελείας συνιστά δικονομική εγγύηση που τις προστατεύει στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξετάσεως των εγγενών ιδιοτήτων των ουσιών και η εκ μέρους της Επιτροπής τήρησή της πρέπει να υπόκειται στον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή.
- 84 Συναφώς, πρέπει κατ' αρχάς να σημειωθεί ότι, ασφαλώς, η συμμετοχή των εκπροσώπων του οικείου βιομηχανικού τομέα συνιστά σημαντικό στοιχείο για τη μόνιμη και αποτελεσματική προσαρμογή της οδηγίας 67/548, δεδομένης της ταχείας τεχνολογικής και επιστημονικής προόδου που γνωρίζει ο τομέας αυτός. Αυτό προκύπτει ιδίως από την υποχρέωση ενημερώσεως που υπέχουν οι οικείες επιχειρήσεις (βλ. σκέψεις 76 επ. ανωτέρω), καθώς και από τη σύνθεση της ομάδας εργασίας που επικουρεί την Επιτροπή στο καθήκον της αυτό και στην οποία μετέχουν, μεταξύ άλλων, εκπρόσωποι του οικείου βιομηχανικού τομέα. Εκπροσώποινται έτσι τα συμφέροντα των επιχειρήσεων, στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα στη σκέψη 73 διάταξη Molkerei Großbraunshain και Bene Nahrungsmittel κατά Επιτροπής, σκέψη 60). Ως εκ περισσού, η αποτελεσματικότητα της εκπροσώπησης αυτής προκύπτει, εξάλλου, εν προκειμένω από το γεγονός ότι η ομάδα εργασίας έλαβε υπόψη της πληροφοριακά στοιχεία που προσδόμισε ο οικείος βιομηχανικός τομέας, όπως επιβεβαιώνεται από τα διάφορα στοιχεία της δικογραφίας.
- 85 Είναι, επίσης, βέβαιον ότι η Επιτροπή και η ομάδα εργασίας που παρέλαβαν τα στοιχεία αυτά οφείλουν, στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξετάσεως που προηγείται της καταρτίσεως προτάσεως τροποποιήσεως της οδηγίας 67/548, να εξετάσουν επιμελώς και αμερολήπτως όλα τα συναφή στοιχεία της υπό κρίση περιπτώσεως (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσες στη σκέψη 72 αποφάσεις Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, σκέψεις 171 και 172, και Alpharma κατά Συμβουλίου, σκέψεις 182 και 183, που παραπέμπουν στην προπαρατεθείσα στη

σκέψη 43 απόφαση Technische Universität München, σκέψη 14). Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σε σχέση με την κοινοτική νομοθεσία περί των αντιβιοτικών στη διατροφή των ζώων και την εφαρμογή της αρχής της προλήψεως, η οποία επιβάλλει την, κατά το δυνατόν εξαντλητική, επιστημονική αξιολόγηση των κινδύνων, βάσει επιστημονικών γνωμοδοτήσεων στηριζομένων στις αρχές της εμπειρογνωμοσύνης, της διαφάνειας και της ανεξαρτησίας, το Πρωτοδικείο έχει κρίνει ότι η υποχρέωση επιμελείας συνιστά σημαντική δικονομική εγγύηση για τη διασφάλιση της επιστημονικής αντικειμενικότητας των μέτρων και προς αποφυγή της λήψεως αυθαίρετων μέτρων (προπαρατεθείσες αποφάσεις Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, σκέψη 172, και Alpharma κατά Συμβουλίου, σκέψη 183).

- 86 Εντούτοις, σε αντίθεση προς τα επιχειρήματα των προσφευγούσών, ούτε από τη νομολογία αυτή ούτε από την προπαρατεθείσα στις σκέψεις 72 επ. προκύπτει ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν να επικαλεστούν την υποχρέωση επιμελείας στο πλαίσιο διαδικασίας για την έκδοση κανονιστικών πράξεων, όπως θα επικαλούνταν δικονομικές εγγυήσεις στο πλαίσιο διαδικασίας για την έκδοση ατομικής διοικητικής πράξεως. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, στο πλαίσιο της προαναφερθείσας νομολογίας, όπως και στην υπό κρίση υπόθεση, η υποχρέωση επιμελείας συνιστά κυρίως αντικειμενική δικονομική εγγύηση, απορρέουσα από την απόλυτη και άνευ όρων υποχρέωση του κοινοτικού θεσμικού οργάνου για την κατάρτιση κανονιστικής πράξεως και όχι από την άσκηση ατομικού δικαιώματος.
- 87 Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο διαδικασίας για τη θέσπιση κανονιστικών πράξεων όπως οι επίδικες, ο χαρακτηρισμός της υποχρεώσεως επιμελείας ως δικονομικής εγγυήσεως δεν συνεπάγεται την άμεση παροχή δικαιωμάτων στις επιχειρήσεις που μετέχουν στην επίδικη διαδικασία και την αναγνώριση δικαιωμάτος προσβάσεως στον κοινοτικό δικαστή. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι, με τις προπαρατεθείσες στη σκέψη 72 αποφάσεις Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου και Alpharma κατά Συμβουλίου, η προσφυγή δεν κρίθηκε παραδεκτή βάσει της υποχρεώσεως επιμελείας ως δικονομικής εγγυήσεως που προστατεύει τις προσφεύγουσες, αλλά βάσει άλλων κριτηρίων, περιλαμβανομένων δικονομικών εγγυήσεων ρητώς προβλεπομένων στην επίδικη νομοθεσία, από τις οποίες προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη πράξη αφορά τις προσφεύγουσες ατομικά (προπαρατεθείσες στη σκέψη 72 αποφάσεις Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου,

σκέψεις 90 επ., και Alpharma κατά Συμβουλίου, σκέψεις 82 επ.). Επιπλέον, με τις εν λόγω αποφάσεις, η υποχρέωση επιμελείας ελήφθη υπόψη μόνο στο πλαίσιο της εξετάσεως της νομιμότητας των προσβαλλομένων πράξεων (προπαρατεθείσες στη σκέψη 72 αποφάσεις Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, σκέψεις 171 επ., και Alpharma κατά Συμβουλίου, σκέψεις 182).

- 88 Στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο, η υποχρέωση επιμελείας συνιστά, κυρίως, ουσιώδη και αντικειμενική προϋπόθεση επιβαλλόμενη, προς το δημόσιο συμφέρον, από επιστημονικώς αντικειμενική κανονιστική ρύθμιση σύμφωνη με τις αρχές της εμπειρογνωμοσύνης, της διαφάνειας και της ανεξαρτησίας (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα στη σκέψη 72 απόφαση Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, σκέψεις 171 και 172, και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Poiares Maduro στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Φεβρουαρίου 2005, C-141/02 P, Επιτροπή κατά max.mobil, Συλλογή 2005, σ. II-1283, σκέψεις 55 και 56). Συνεπώς, το περιεχόμενο της υποχρεώσεως επιμελείας διακρίνεται σαφώς από το ισχύον στις διοικητικές διαδικασίες που προορίζονται για τη θέσπιση ατομικών πράξεων, στο πλαίσιο των οποίων η νομολογία έχει αναγνωρίσει τον προστατευτικό χαρακτήρα της υποχρεώσεως επιμελείας έναντι των ιδιωτών (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα στη σκέψη 43 απόφαση Technische Universität München, σκέψη 14, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-167/94, Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2589, σκέψεις 73 έως 76, και της 9ης Ιουλίου 1999, T-231/97, New Europe Consulting και Brown κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2403, σκέψεις 37 επ.). Κατά τα λοιπά, ακόμη και αν, στο πλαίσιο διαδικασίας εκδόσεως κανονιστικών πράξεων, η υποχρέωση επιμελείας δεν γεννά ατομικό δικαίωμα που να παρέχει στους ιδιώτες δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως, τούτο δεν αποκλείει ωστόσο τη δυνατότητά τους να επικαλεστούν ενώπιον του κοινοτικού δικαστή την παραβίαση της υποχρεώσεως αυτής από κοινοτικό θεσμικό όργανο, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παραδεκτού προσφυγής ακυρώσεως ή αγωγής αποζημιώσεως (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Μαρτίου 2005, T-285/03, Agraz κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-1063, σκέψεις 49 έως 54).

- 89 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, κατά την προπαρατεθείσα στις σκέψεις 73 και 74 νομολογία, στο πλαίσιο διαδικασίας εκδόσεως κανονιστικών πράξεων, οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, όπως το δικαίωμα ακροάσεως, καθώς και η υποχρέωση επιμελείας δεν έχουν το ίδιο περιεχόμενο όπως εκείνο που αναγνωρίζεται στις διοικητικές διαδικασίες που προορίζονται για την έκδοση ατομικής πράξεως. Συνεπώς, οι αρχές που καθιερώνει η νομολογία για την προστασία των

ιδιωτών στο πλαίσιο των εν λόγω διοικητικών διαδικασιών δεν μπορούν να ισχύουν αυτόματα στις διαδικασίες εκδόσεως κανονιστικών πράξεων και, ως εκ τούτου, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η ύπαρξη της υποχρεώσεως επιμελείας δεν συνεπάγεται την παροχή ατομικής δικονομικής εγγυήσεως (βλ., κατ' αυτή την έννοια, σχετικά με το δικαίωμα ακροάσεως, προπαρατεθείσα στη σκέψη 72 απόφαση Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, σκέψη 487, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Προκύπτει, επίσης, ότι κακώς οι προσφεύγουσες επικαλούνται την προπαρατεθείσα στη σκέψη 43 απόφαση max.mobil κατά Επιτροπής, την οποία εξάλλου αναίρεσε το Δικαστήριο (προπαρατεθείσα στη σκέψη 89 απόφαση Επιτροπή κατά max.mobil).

- 90 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το σχετικό με την υποχρέωση επιμελείας επιχείρημα των προσφευγουσών πρέπει να απορριφθεί.
- 91 Κατά συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη της απουσίας είτε ρητών είτε σιωπηρών δικονομικών εγγυήσεων που να προστατεύουν τις προσφεύγουσες στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο, η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράγοντα δεσμευτικά έναντι αυτών έννομα αποτελέσματα και, κατ' επέκταση, ως πράξη κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.
- 92 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα για τις προσφεύγουσες και, κατ' επέκταση, δεν είναι ικανή να μεταβάλει τη νομική τους κατάσταση. Επομένως, δεν συνιστά πράξη κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή δυνάμει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.
- Επί του δικαιώματος των προσφευγουσών να ασκήσουν αποτελεσματική ένδικη προσφυγή
- 93 Τέλος, πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι το παραδεκτό της προσφυγής τους απορρέει από την αρχή της νομιμότητας και από το δικαίωμα ασκήσεως αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής, καθότι το Πρωτοδικείο είναι το μόνο δικαστικό όργανο που μπορεί να αποφανθεί επί της νομιμότητας της προσβαλλομένης πράξεως.

- 94 Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί η νομολογία κατά την οποία η ενδεχόμενη απουσία ενδίκων μέσων, ακόμη και αν αποδειχθεί, δεν μπορεί να δικαιολογήσει τροποποίηση, μέσω δικαστικής ερμηνείας, του συστήματος των ενδίκων μέσων και διαδικασιών που έχει καθιερώσει η Συνθήκη. Κατά τη νομολογία, σε καμία περίπτωση από το γεγονός αυτό δεν συνάγεται ότι είναι παραδεκτή προσφυγή ακυρώσεως που ασκεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, EK (απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Απριλίου 2004, C-263/02 P, Επιτροπή κατά Jégo-Quéré, Συλλογή 2004, σ. I-3425, σκέψη 36, απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Φεβρουαρίου 2000, T-138/98, ACAV κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-341, σκέψη 68, και προπαρατείσα στη σκέψη 72 διάταξη της 29ης Απριλίου 2002, Bactria κατά Επιτροπής, σκέψη 54).
- 95 Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι μια επιχείρηση που τελεί σε κατάσταση όμοια με τη δική τους δεν είναι σε θέση να προσβάλει το κύρος της αποφάσεως περί μη αποχαρακτηρισμού του κολοφωνίου με προσφυγή που θα ασκήσει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων κατά των εθνικών μέτρων εφαρμογής που λαμβάνει το οικείο κράτος μέλος. Μια τέτοια διαφορά μπορεί να οδηγήσει σε προδικαστική παραπομπή για την εκτίμηση του κύρους της οικείας οδηγίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 234 EK (βλ., κατ' αυτή την έννοια, διάταξη του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 2003, T-154/02, Villiger Söhne κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. II-1921, σκέψεις 60 και 61). Δεν αποκλείεται οι προσφεύγουσες να μπορούν, τουλάχιστον, να ζητήσουν τη λήψη εθνικού μέτρου δυνάμενου να προσβληθεί ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, ζητώντας για παράδειγμα από τις εθνικές αρχές να θεσπίσουν παρέκκλιση από την εφαρμογή της οδηγίας 67/548 για το κολοφώνιο και από κάθε εθνική νομοθεσία περί μεταφοράς της στην εσωτερική έννομη τάξη. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι οι προσφεύγουσες δεν έχουν προφανώς ούτε καν προσπαθήσει, μέχρι σήμερα, να αμφισβητήσουν, με οποιοδήποτε ένδικο μέσο, την τωρινή ταξινόμηση του κολοφωνίου ως ευαισθητοποιητικής ουσίας, ενώ η ταξινόμηση αυτή ισχύει από δέκα και πλέον ετών, καθότι συνέβη με τις τροποποιήσεις που επέφεραν οι οδηγίες 93/72 και 94/69. Επομένως, δεν αποδεικνύουν την απουσία κατάλληλων εθνικών ένδικων μέσων. Πρέπει να προστεθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι μπορεί να αποδειχθεί, κατόπιν συγκεκριμένης εξετάσεως των εθνικών δικονομικών κανόνων, ότι αυτοί δεν επιτρέπουν σε ιδιώτη να ασκήσει προσφυγή προκειμένου να αμφισβητήσει το κύρος της προσβαλλομένης πράξεως, το γεγονός αυτό ουδόλως αποδυναμώνει τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις, δεδομένου ότι ένα τέτοιο σύστημα απαιτεί σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από τον κοινοτικό δικαστή να εξετάζει και να ερμηνεύει το εθνικό δικονομικό δίκαιο, γεγονός που συνιστά υπέρβαση της αρμοδιότητάς του στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψη 43).

- 96 Επομένως, η αίτηση περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

2. *Επί του παραδεκτού της αγωγής αποζημιώσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 97 Η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι επίσης απαράδεκτη, ως εκπροθέσμως ασκηθείσα. Επικουρικώς ισχυρίζεται ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι προδήλως αβάσιμη.
- 98 Η παρεμβαίνουσα δεν υπέβαλε παρατηρήσεις ως προς το παραδεκτό της αγωγής αποζημιώσεως.
- 99 Οι ενάγουσες υπενθυμίζουν ότι, για να είναι παραδεκτή μια αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να αποδειχθεί η παράνομη συμπεριφορά της εναγομένης, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 1971, 5/71, Zuckeffabrik Schöppenstedt κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 1025).
- 100 Πρώτον, όσον αφορά τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς, από τους προβληθέντες λόγους ακυρώσεως προκύπτει εν προκειμένω ότι η συμπεριφορά της εναγομένης κατά την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως, περιλαμβανομένης της συμπεριφοράς των υπαλλήλων της κατά το προηγηθέν της εκδόσεως στάδιο

της διαδικασίας, ήταν παράνομη. Οι ενάγουσες εκτιμούν, ειδικότερα, ότι η Επιτροπή, μη προβαίνοντας στον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου, μολονότι αυτός «δικαιολογούνταν επιστημονικώς», όχι μόνον υπερέβη τις εξουσίες της, αλλά παρέλειψε να εξετάσει επιμελώς και αμερολήπτως την καταγγελία τους και την αίτησή τους, παραβιάζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το καθήκον χρηστής διοικήσεως.

- ¹⁰¹ Κατά πάγια νομολογία, μια παράνομη συμπεριφορά αρκεί για να θεμελιωθεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, εφόσον η προσβαλλόμενη πράξη δεν έχει «νομοθετικό χαρακτήρα» και η Επιτροπή δεν διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως. Εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά ατομικό μέτρο με αποδέκτες τις ενάγουσες και όχι «νομοθετική» πράξη. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η προσβαλλόμενη πράξη έχει «νομοθετικό» χαρακτήρα —πράγμα που δεν ισχύει—, η έκδοσή της από την Επιτροπή συνιστά, κατά τις ενάγουσες, κατάφωρη παραβίαση υπέρτερου κανόνα δικαίου ο οποίος προστατεύει τους ιδιώτες (προπαρατεθείσα στη σκέψη 99 απόφαση Zuckerrfabrik Schöppenstedt κατά Συμβουλίου, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Απριλίου 1997, T-390/94, Schröder κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-501), λόγω παραβιάσεως της Συνθήκης και πολλών θεμελιωδών αρχών του κοινοτικού δικαίου που αποβλέπουν στην προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών και των νομίμων προσδοκιών τους. Οι ενάγουσες υποστηρίζουν, επιπλέον, ότι η Επιτροπή δεν απολαύει ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως επί αποφάσεων σχετικών με την καταχώριση μιας ουσίας στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548, καθότι οφείλει, κατ' εφαρμογή των κανόνων και των κριτηρίων που καθιερώνει η οδηγία αυτή, να προβαίνει στην καταχώριση ουσιών ανάλογα με τις εγγενείς ιδιότητές τους.
- ¹⁰² Δεύτερον, όσον αφορά τη ζημία που υπέστησαν λόγω της προσβαλλομένης πράξεως, οι ενάγουσες υποστηρίζουν ότι, κατόπιν της παράνομης ταξινομήσεως του κολοφωνίου, οι πελάτες τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα είχαν πλέον εμπιστοσύνη στην ουσία αυτή, θα αναζητούσαν υποκατάστατες ουσίες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, θα έπαιναν προοδευτικά να χρησιμοποιούν προϊόντα με κολοφώνιο, γεγονός που θα είχε ως συνέπεια τον περιορισμό της σχετικής αγοράς και τη μείωση των κερδών τους. Περαιτέρω, οι ενάγουσες δαπάνησαν πολύ χρόνο, ενέργεια και πολλούς οικονομικούς πόρους στο πλαίσιο της διαδικασίας ταξινομήσεως και επισημάνσεως κατά τα τελευταία δέκα έτη, καταφεύγοντας μεταξύ άλλων σε δικηγόρους και νομικούς και τεχνικούς εμπειρογνώμονες για την προετοιμασία της παρούσας προσφυγής. Οι ενάγουσες αποτιμούν την οικονομική ζημία που έχουν υποστεί μέχρι σήμερα σε ποσό ανώτερο των 250 000 ευρώ.

Επικουρικώς, οι ενάγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο να αναγνωρίσει ευθύνη της Κοινότητας για επικείμενες και προβλέψιμες, με αρκετή βεβαιότητα, ζημίες, έστω και αν αυτές δεν μπορούν ακόμη να υπολογιστούν αριθμητικώς με ακρίβεια (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Ιουνίου 1976, 56/74 έως 60/74, Kampffmeyer κ.λπ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1976, σ. 291, σκέψη 6).

¹⁰³ Τρίτον, όσον αφορά τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ του παράνομου χαρακτήρα της προσβαλλομένης πράξεως και της ζημίας που υπέστησαν, οι ενάγουσες ισχυρίζονται ότι ο τερματισμός των εμπορικών σχέσεων με τους πελάτες τους και η εκ μέρους τους αντικατάσταση του κολοφωνίου από άλλα προϊόντα απορρέει άμεσα από την προσβαλλόμενη πράξη. Οι ενάγουσες ζητούν, συναφώς, από το Πρωτοδικείο να αναγνωρίσει ότι η εναγόμενη οφείλει να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστησαν από την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως και να διατάξει τον προσδιορισμό του ποσού της αποζημιώσεως με κοινή συμφωνία των διαδικιών ή, ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, τον προσδιορισμό του από το Πρωτοδικείο (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1975, 74/74, CNTA κατά Επιτροπής, Συλλογή 1975, σ. 157).

¹⁰⁴ Όσον αφορά την ένσταση που προέβαλε η εναγόμενη, ισχυρίζόμενη ότι η αξίωση αποζημιώσεως έχει παραγραφεί, οι ενάγουσες υποστηρίζουν ότι η ημερομηνία εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως συνιστά το σημείο ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως της αγωγής, καθόσον με την εν λόγω πράξη τερματίζεται η διοικητική διαδικασία αξιολογήσεως του κολοφωνίου. Επομένως, η Επιτροπή θα απέρριπτε προφανώς, ως πρόωρη, κάθε αγωγή ασκηθείσα πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως. Η ημερομηνία της επίδικης πράξεως είναι η 23η Αυγούστου 2003 και οι ενάγουσες άσκησαν την αγωγή τους στις 29 Οκτωβρίου 2003, ήτοι εντός της πενταετούς προθεσμίας που προβλέπεται για την άσκηση αγωγής αποζημιώσεως κατ' εφαρμογή του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

¹⁰⁵ Η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι η αξίωση αποζημιώσεως έχει παραγραφεί ως εκπροθέσμως προβληθείσα, ήτοι περισσότερα από δέκα έτη μετά την ταξινόμηση

του κολοφωνίου ως επικίνδυνης ουσίας κατ' εφαρμογή των οδηγιών 93/72 και 94/69. Επικουρικώς, η εναγόμενη, παραπέμποντας στη διάταξη του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 2003, T-346/03, Krikorian κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου κ.λπ. (Συλλογή 2003, σ. II-6037, σκέψεις 14 και 15), υποστηρίζει ότι το εν λόγω αίτημα είναι προδήλως αβάσιμο.

- ¹⁰⁶ Πρέπει, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, οι αξιώσεις κατά της Κοινότητας στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης παραγράφονται πέντε έτη μετά την επέλευση του ζημιογόνου γεγονότος. Αυτή η προθεσμία παραγραφής δεν μπορεί να αρχίσει να τρέχει αν δεν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποζημιώσεως. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι η ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς των κοινοτικών οργάνων, το υποστατό της προβαλλόμενης ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 1982, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 και 5/81, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 85, σκέψη 10· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 16ης Απριλίου 1997, T-20/94, Hartmann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-595, σκέψη 107, και της 31ης Ιανουαρίου 2001, T-76/94, Jansta κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-243, σκέψη 76). Η προϋπόθεση που αφορά τη με βεβαιότητα ύπαρξη ζημίας πληρούνται εφόσον η ζημία επίκειται και μπορεί να προβλεφθεί με αρκετή βεβαιότητα, έστω και αν δεν μπορεί ακόμη να υπολογιστεί αριθμητικώς με ακρίβεια (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 1987, 281/84, Zuckerfabrik Bedburg κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 49, σκέψη 14).
- ¹⁰⁷ Στις περιπτώσεις στις οποίες η ευθύνη της Κοινότητας προκύπτει από κανονιστική πράξη, η προθεσμία παραγραφής δεν μπορεί να αρχίσει να τρέχει προτού εμφανιστούν τα ζημιογόνα αποτελέσματα της πράξεως αυτής και, κατά συνέπεια, προτού οι ενδιαφερόμενοι υποστούν βεβαία ζημία (προπαρατεθείσα στη σκέψη 106 απόφαση Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 10, απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Φεβρουαρίου 1998, T-246/93, Bühring κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-171, σκέψη 66, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 17ης Ιανουαρίου 2001, T-124/99, Autosalone Ispra dei F.lli Rossi κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-53, σκέψη 23).
- ¹⁰⁸ Εν προκειμένω, η εναγόμενη παρατήρησε ορθώς ότι η εξακολουθούσα ισχύουσα ταξινόμηση του κολοφωνίου ως επικίνδυνης ουσίας απορρέει, τέλος, από την τροποποίηση της οδηγίας 67/548 με την οδηγία 94/69 που τέθηκε σε ισχύ στις 3

Ιανουαρίου 1995, με προθεσμία μεταφοράς της στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών έως την 1η Σεπτεμβρίου 1996. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη πράξη ουδόλως μετέβαλε την ισχύουσα ταξινόμηση.

- 109 Συνεπώς, η ζημία που υπέστησαν οι ενάγουσες, αν αποδειχθεί, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να οφείλεται στην προσβαλλόμενη πράξη, αλλά απορρέει από την εφαρμογή της οδηγίας 67/548 και, μάλιστα, από την τροποποίησή της σε σχέση με την ταξινόμηση του κολοφωνίου. Εξάλλου, όπως ορθώς ισχυρίζεται η εναγόμενη, από το σημείο 99 του δικογράφου προκύπτει ότι οι ενάγουσες θεωρούν, κατ' ουσίαν, ότι η αιτία της ζημίας που υπέστησαν έγκειται στην «παράνομη ταξινόμηση», ήτοι στην πράξη περί ταξινομήσεως του κολοφωνίου ως επικίνδυνης ουσίας. Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός τους ότι η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά «το σημείο ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως της αγωγής, καθόσον με την εν λόγω πράξη τερματίζεται η διοικητική διαδικασία αξιολογήσεως του κολοφωνίου [...].» Τέλος, λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων του Πρωτοδικείου στις σκέψεις 58 επ. ανωτέρω, ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός είναι, εν πάσῃ περιπτώσει, αβάσιμος.
- 110 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί σε ποια χρονική στιγμή πληρώθηκαν στην υπό κρίση υπόθεση οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποζημιώσεως.
- 111 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι ενάγουσες, ακόμη και αφότου η εναγόμενη αντέταξε ρητώς την παραγραφή, δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν συγκεκριμένα στοιχεία που να αποδεικνύουν την ημερομηνία ή την περίοδο κατά την οποία πληρούνταν όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποκαταστήσεως της προσβαλλόμενης ζημίας. Περιορίστηκαν να ισχυριστούν, αορίστως και χωρίς τεκμηρίωση, ότι, κατόπιν της «παράνομης ταξινομήσεως», οι ευρωπαίοι πελάτες τους θα έχαναν την εμπιστοσύνη τους στο κολοφώνιο, θα αναζητούσαν υποκατάστατες ουσίες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, θα έπαυναν προοδευτικά να χρησιμοποιούν προϊόντα με κολοφώνιο, γεγονός που θα είχε ως συνέπεια τον περιορισμό των μεριδίων τους στην αγορά και τη μείωση των κερδών τους. Ομοίως, οι ενάγουσες δεν διευκρίνισαν αν η ζημία που υπέστησαν είχε στιγμιαίο ή διαρκή χαρακτήρα. Επομένως, ανεξαρτήτως του ζητήματος αν τα στοιχεία αυτά επαρκούν αφ' εαυτών για να αποδειχθεί η ύπαρξη ζημίας και

αιτιώδους συνδέσμου με τη φερόμενη ως παράνομη συμπεριφορά, δεν μπορεί από τους ισχυρισμούς αυτούς να συναχθεί ούτε η ακριβής ημερομηνία —ούτε καν η περίοδος— κατά την οποία προκλήθηκε μια τέτοια επιζήμια κατάσταση από την προσβαλλόμενη ταξινόμηση.

¹¹² Κατόπιν των προεκτεθέντων, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι ορθώς η εναγόμενη ισχυρίστηκε ότι η γένεση της προβαλλόμενης ζημίας, ακόμη και αν υποτεθεί ότι πράγματι προκλήθηκε από την ταξινόμηση του κολοφωνίου, καθώς και, κατ' επέκταση, η συγκέντρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ πρέπει κατ' ανάγκη να τοποθετηθούν χρονικά είτε αμέσως μετά τη θέση σε ισχύ της οδηγίας 94/69 είτε το αργότερο αμέσως μετά τη μεταφορά στην έννομη τάξη των κρατών μελών της οδηγίας 94/69, για την οποία είχε οριστεί προθεσμία μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου 1996. Συγκεκριμένα, λαμβανομένων υπόψη των ισχυρισμών των εναγουσών, κατά τις οποίες η ταξινόμηση του κολοφωνίου ως επικίνδυνης ουσίας προκάλεσε την προβαλλόμενη ζημία, είναι πολύ απίθανο αυτή να παρήγαγε ή, τουλάχιστον, να άρχισε να παράγει τις προβαλλόμενες επιζήμιες συνέπειες της στα τέλη της δεκαετίας του '90 ή μεταγενέστερα.

¹¹³ Εν πάσῃ περιπτώσει, λαμβανομένης υπόψη της τεκμηριωμένης ενστάσεως που προέβαλε η εναγόμενη με τα σημεία 51 και 53 της ενστάσεως της περί απαραδέκτου, εναπέκειτο στις ενάγουσες, οι ισχυρισμοί των οποίων στο δικόγραφο της αγωγής είναι πολύ αόριστοι, να προσκομίσουν πρόσθετα στοιχεία σχετικά με την ακριβή ημερομηνία ή περίοδο γενέσεως των προβαλλόμενων επιζήμιων συνεπειών καθώς και τον ενδεχομένως διαρκή χαρακτήρα της προβαλλομένης ζημίας. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο, δεδομένου ότι οι ενάγουσες γνώριζαν, όπως οι ίδιες παραδέχονται, τις επιζήμιες συνέπειες της ταξινομήσεως του κολοφωνίου για την οικονομική τους δραστηριότητα, ήδη από τη δεκαετία του '90, περίοδο κατά την οποία ξεκίνησαν να καταβάλλουν πολλαπλές προσπάθειες για να επιτύχουν τον αποχαρακτηρισμό του από τις αρμόδιες κοινοτικές υπηρεσίες.

¹¹⁴ Δεδομένου όμως ότι οι ενάγουσες δεν παρέσχουν διευκρινίσεις επ' αυτού, ως απάντηση στην ένσταση απαραδέκτου, το Πρωτοδικείο, προκειμένου να αποφανθεί

επί της ενστάσεως αυτής, οφείλει να λάβει τουλάχιστον υπόψη του την τελευταία ημερομηνία που είχε προβλεφθεί για τη μεταφορά της οδηγίας 94/69 στο εθνικό δίκαιο, ημερομηνία κατά την οποία η εξακολουθούσα ισχύουσα ταξινόμηση του κολοφωνίου είχε παραγάγει αναμφισβήτητα αποτελέσματα στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών.

¹¹⁵ Συνεπώς, δυνάμει του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η πενταετής προθεσμία παραγραφής προς άσκηση αγωγής αποζημιώσεως άρχισε να τρέχει το αργότερο την 1η Σεπτεμβρίου 1996, αν η προβαλλόμενη από τις ενάγουσες ζημία έχει στιγμιαίο χαρακτήρα. Στην περίπτωση αυτή, ελλείψει διακοπτικής της παραγραφής πράξεως πριν από την άσκηση της αγωγής, ήτοι πριν από τις 29 Οκτωβρίου 2003, η αξιώση των εναγουσών λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας έχει παραγραφεί, οπότε η αγωγή αποζημιώσεως είναι απαράδεκτη.

¹¹⁶ Μολονότι οι ενάγουσες δεν προέβαλαν ειδικά επιχειρήματα επ' αυτού, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η προβαλλόμενη από αυτές ζημία δεν είχε κατ' ανάγκη στιγμιαίο χαρακτήρα, αλλά ενδέχεται να είχε ορισμένη διάρκεια. Σε μια τέτοια περίπτωση συνεχούς ζημίας, η κατά το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου παραγραφή ισχύει, σε σχέση με την ημερομηνία της διακοπτικής της παραγραφής πράξεως, για την περίοδο που προηγείται πλέον των πέντε ετών από την ημερομηνία αυτή, χωρίς να επηρεάζει τα δικαιώματα που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια μεταγενέστερων περιόδων [βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Απριλίου 2005, T-28/03, Holcim (Γερμανία) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-1357, σκέψη 70, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία]. Συναφώς, το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου ορίζει ως πράξη διακοπτική της παραγραφής είτε το δικόγραφο της αγωγής που κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου είτε την προηγούμενη αίτηση που ο ζημιώθεις δύναται να υποβάλει στο οικείο θεσμικό όργανο.

¹¹⁷ Από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι ενάγουσες δεν υπέβαλαν, όπως απαιτεί το άρθρο 46, δεύτερη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, προηγούμενην αίτηση στην Επιτροπή προκειμένου να επιτύχουν την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν. Επομένως, μόνον το δικόγραφο που κατατέθηκε στην υπό κρίση υπόθεση στις 29 Οκτωβρίου 2003 μπορεί ενδεχομένως να θεωρηθεί ως πράξη διακοπτική της παραγραφής κατά την έννοια του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

- 118 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, η υπό κρίση αίτηση, στην περίπτωση συνεχούς ζημίας, πρέπει, εν πάσῃ περιπτώσει, να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθόσον αφορά ζημία που φέρεται ότι προκλήθηκε κατά τη διάρκεια περιόδου που προηγείται πλέον των πέντε ετών από την προαναφερθείσα ημερομηνία, ήτοι της 29ης Οκτωβρίου 1998.
- 119 Επιπλέον, εφόσον η αξίωση αποζημιώσεως δεν έχει παραγραφεί όσον αφορά ενδεχόμενη συνεχιζόμενη ζημία, το Πρωτοδικείο, το οποίο, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, δύναται οποτεδήποτε να εξετάζει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως, εκτιμά ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι, περαιτέρω, απαράδεκτη λόγω της μη τηρήσεως των επιταγών του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού αυτού.
- 120 Συγκεκριμένα, δυνάμει της διατάξεως αυτής, κάθε δικόγραφο πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να εμφαίνονται κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο ώστε να μπορεί ο καθού να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής ή της αγωγής, ενδεχομένως, χωρίς άλλα στοιχεία προς στήριξή της. Για τη διασφάλιση της νομικής ασφάλειας και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, πρέπει, προκειμένου μια προσφυγή ή αγωγή να είναι παραδεκτή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων ερείδεται αυτή να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του σχετικού δικογράφου. Όσον αφορά, ειδικότερα, δικόγραφο αγωγής με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών φερομένων ως προκληθεισών από κοινοτικό όργανο, αυτό πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που θα καθιστούν δυνατή την εξατομίκευση της ενέργειας που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενέργειας και της ζημίας, καθώς και τον χαρακτήρα και την έκταση της ζημίας αυτής (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 10ης Φεβρουαρίου 2004, T-215/01, T-220/01 και T-221/01, Calberson GE κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-587, σκέψη 176, της 3ης Φεβρουαρίου 2005, T-19/01, Chiquita Brands κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-315, σκέψεις 64 επ.).
- 121 Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι το δικόγραφο της αγωγής στην υπό κρίση υπόθεση δεν πληροί τις προϋποθέσεις αυτές στο μέτρο που δεν προσδιορίζει κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση, συνεκτικό και εύληπτο, αφενός, τα

στοιχεία στα οποία συνίσταται η προβαλλόμενη ζημία και, αφετέρου, τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της φερόμενης ως παράνομης συμπεριφοράς και της ζημίας αυτής.

- ¹²² Συγκεκριμένα, οι ισχυρισμοί των εναγουσών ως προς τα αίτια της προκληθείσας ζημίας είναι τόσο αόριστοι ώστε δεν παρέχουν στο Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να αποφανθεί. Όπως προκύπτει από τις διαπιστώσεις των σκέψεων 108 έως 113 ανωτέρω, είναι αδύνατο να προσδιοριστεί με επαρκή ακρίβεια η γενεσιουργός αιτία, το σημείο ενάρξεως και, κατ' επέκταση, η ενδεχόμενη διάρκεια της προκληθείσας ζημίας. Επιπλέον, οι ενάγουσες δεν προσκόμισαν συγκεκριμένα στοιχεία καθιστώντα σαφή τον λόγο για τον οποίο η αποτιμώμενη σε τουλάχιστον 250 000 ευρώ οικονομική ζημία που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν, λόγω των προσπαθειών που κατέβαλαν για να επιτύχουν τον αποχαρακτηρισμό του κολοφωνίου, καθώς και η ζημία που ισχυρίζονται ότι θα προκύψει από την παύση των εμπορικών τους σχέσεων με τους πελάτες τους, προκλήθηκε από την κυρίως προβαλλόμενη παράνομη συμπεριφορά, ήτοι από την προσβαλλόμενη πράξη αυτή καθ' εαυτή.
- ¹²³ Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η συλλογιστική των εναγουσών ως προς τον αιτιώδη σύνδεσμο είναι αντιφατική: αφενός και κυρίως, ισχυρίζονται ότι η ζημία προκλήθηκε από την προσβαλλόμενη πράξη αυτή καθ' εαυτή, αφετέρου δε, και σε αντίθεση προς τον πρώτο αυτό ισχυρισμό, υποστηρίζουν, τουλάχιστον εμμέσως, ότι η ζημία τους προκλήθηκε από την «παράνομη ταξινόμηση». Εντούτοις, οι ενάγουσες καταλήγουν, με το σημείο 102 του δικογράφου, ότι, «[θ]σον αφορά τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ του παράνομου χαρακτήρα της προσβαλλομένης [πράξεως] [...] και της προκληθείσας ζημίας [...], είναι προφανές ότι η παύση των εμπορικών σχέσεων με τους πελάτες [τους] και η εκ μέρους αυτών αντικατάσταση του κολοφωνίου με άλλα προϊόντα απορρέουν άμεσα από την αρνητική απάντηση της Επιτροπής ως προς την απόσυρση του κολοφωνίου από το παράρτημα I της οδηγίας 67/548».
- ¹²⁴ Συνεπώς, το δικόγραφο της αγωγής δεν πληροί, όσον αφορά τον προσδιορισμό της προβαλλόμενης ζημίας, καθώς και τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς και της ζημίας αυτής, τις προϋποθέσεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Τέλος, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι παραδεκτή, από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι, εν πάσῃ περιπτώσει, αυτή είναι προδήλως αβάσιμη.

125 Επομένως, η παρούσα αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

3. *Επί του παραδεκτού της ενστάσεως απαραδέκτου που προβλήθηκε δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ*

Επιχειρήματα των διαδίκων

126 Η καθής αμφισβητεί επίσης το παραδεκτό της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλαν οι προσφεύγοντες-ενάγουσες σε σχέση με τις οδηγίες 93/72 και 94/69.

127 Η παρεμβαίνουσα δεν υπέβαλε παρατηρήσεις ως προς το παραδεκτό της ενστάσεως απαραδέκτου.

128 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο, επικουρικώς, σε περίπτωση που κριθεί απαράδεκτη η προσφυγή ακυρώσεως, να αναγνωρίσει, δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ, ότι δεν ισχύει έναντι αυτών η ταξινόμηση του κολοφωνίου στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

129 Όσον αφορά το παραδεκτό της ενστάσεως απαραδέκτου, αρκεί να αναφερθεί η πάγια νομολογία, κατά την οποία η δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 241 ΕΚ για επίκληση του ανεφάρμοστου μιας κανονιστικής πράξεως, αν υποτεθεί ότι αυτή αποτελεί τη νομική βάση της προσβαλλομένης πράξεως εφαρμογής, δεν συνιστά αυτοτελές δικαίωμα και δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνον παρεμπιπτόντως. Κατά

συνέπεια, αν δεν υπάρχει δικαίωμα ασκήσεως κύριας προσφυγής, που να αφορά εν προκειμένω το απαράδεκτο της προσφυγής ακυρώσεως ή της αγωγής αποζημιώσεως, δεν μπορεί να γίνει επίκληση του άρθρου 241 ΕΚ (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1981, 33/80, Albinī κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2141, σκέψη 17, και της 11ης Ιουλίου 1985, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 και 10/84, Salerno κ.λπ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 1985, σ. 2523, σκέψη 36· απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-154/94, CSF και CSME κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1377, σκέψη 16, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, T-54/00 και T-73/00, Federación de Cofradías de Pescadores de Guiúzcoa κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-2691, σκέψη 82).

¹³⁰ Συνεπώς, η προβληθείσα δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη πράξη σχετίζεται με τις οδηγίες 93/72 και 94/69.

Επί των δικαστικών εξόδων

¹³¹ Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι υπάρχει σχετικό αίτημα της Επιτροπής, οι προσφεύγουσες, οι οποίες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

¹³² Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Επομένως, η Δημοκρατία της Φινλανδίας, ως παρεμβαίνουσα, πρέπει να φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

διατάσσει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή-αγωγή ως απαράδεκτη.
- 2) Οι προσφεύγουσες-ενάγουσες θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα καθώς και τα έξοδα της καθής-εναγομένης.
- 3) Η παρεμβαίνουσα θα φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Λουξεμβούργο, 14 Δεκεμβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

E. Coulon

Ο Πρόεδρος

M. Jaeger

Πίνακας περιεχομένων

Νομικό πλαίσιο	II - 5847
1. Σχετικές διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ	II - 5847
2. Ταξινόμηση επικίνδυνων ουσιών	II - 5848
3. Προσαρμογή της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο	II - 5853
Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία	II - 5856
Σκεπτικό	II - 5860
1. Επί του παραδεκτού της προσφυγής περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως	II - 5860
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 5860
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 5865
Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 5865
Επί της νομικής φύσεως της προσβαλλομένης πράξεως	II - 5867
— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 5867
— Επί της διοικητικής και ατομικής φύσεως της εξετάσεως των εγγενών ιδιοτήτων των ουσιών	II - 5868
— Επί του διοικητικού και οριστικού χαρακτήρα της αρνήσεως της Επιτροπής και επί της εφαρμογής εν προκειμένω της νομολογίας που αφορά την απόρριψη ή τη θέση στο αρχείο καταγγελιών στον τομέα του ανταγωνισμού	II - 5870
Επί της υπάρξεως δικονομικών εγγυήσεων για τους ιδιώτες στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο ..	II - 5873
— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 5873
	II - 5895

— Επί της υπάρξεως ρητών δικονομικών εγγυήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας προσαρμογής της οδηγίας 67/548 στην τεχνολογική πρόοδο	II - 5875
— Επί της υπάρξεως δικονομικών εγγυήσεων που να απορρέουν από τις γενικές αρχές του δικαίου	II - 5878
Επί του δικαιώματος των προσφευγουσών να ασκήσουν αποτελεσματική ένδικη προσφυγή	II - 5881
2. Επί του παραδεκτού της αγωγής αποζημιώσεως	II - 5883
Επιχειρήματα των διαδίκιων	II - 5883
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 5885
3. Επί του παραδεκτού της ενστάσεως απαραδέκτου που προβλήθηκε δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ	II - 5892
Επιχειρήματα των διαδίκιων	II - 5892
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 5892
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 5893
II - 5896	